

PERUSSUOMALAINEN

Naiset

Poliittinen lehti • Perussuomalaiset rp:n äänenkannattaja • 2022 • 2

**Yksi omais-
hoitaja säästää
yhteiskunnan
varoja jopa
10 000 euroa
vuodessa**

**Nuori
yrittäjä uskoo
maatalouden
tulevaisuu-
teen**

Ensimmäisen kauden kansanedustajat Jenna ja Sanna

Nuoret vaikuttajat koko kansan asialla

**Elinkustannusten
hinnannousu hirvittää
suomalaisia**

**Salliva keskustelu
huumeista on väärä
viesti nuorille**

**Perussuomalaiset vaativat järkeä
energiapolitiikkaan:**

**Ilmastotavoitteet on
laitettava jäähylle**

Kristiina Ovaskainen

Toimituspäällikkö

PÄÄKIRJOITUS

Energiaköyhyys on täällä

NÄETKÖ sinäkin punaista, kun sähköyhtiöt julistavat tv-mainoksissaan tuulivoiman ihanuutta ja kertovat, kuinka sinäkin voit siirtyä kohti fossiilivapaata tulevaisuutta?

Et ole kiukkusi kanssa yksin, sillä sähkön hinta, tulipalokkiireellä toteutettava vihreä siirtymä ja hallituksen ylikunnianhimoiset ilmastotoimet vievät fossiilivapauden lisäksi suomalaiset kohti energiaköyhyyttä tulevaisuutta.

Otetaan esimerkkitapaukseksi sähkölämmitteinen omakotitalo Sipoossa. 110 neliön talossa on suorasähkölämmitys, varaava takka ja ilmalämpöpumppu. Sähköä kuuluu vuodessa noin 18 000 kilowattituntia, ja pelkän sähkön hinta on ollut noin 1 800 euroa vuodessa.

Sähkön myyjä, Keravan Energia Oy, tarjosi kesäkuuhun asti sähköä toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella noin 10 sentillä/kWh. Nyt yhtiö on muuttanut hinnoitteluaan ja vaihtanut kyseiset sopimukset Varttisähkösopimukseksi, jonka hinta päivittyy kolmen kuukauden välein.

Varttisähkösopimuksen mukaan päivä sähkö maksaa 1.10. lähtien 55 snt/kWh ja yö sähkö 35 snt/kWh. Tämä tarkoittaa esimerkkitalon osalta sähkön hinnan viisinkeräistymistä ja yli 8 000 euron vuosittaista lisälaskua, jonka päälle mätäkäistään vielä siirtomaksut.

Perustelut näin suurelle korotustarpeelle ontuvat, kun samaan aikaan naapurikaupungin sähköyhtiö Porvoon Energia Oy pystyy tarjoamaan asiakkailleen toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella sähköä 19,90 sentillä kilowattitunti. Tuntuva hinnankorotus sipoolaisille ja keravalaisille tuntuu kohtuuttomalta, ja vaikuttaa siltä, että kunnat ovat laiminlyöneet perustehtävänsä eli kohtuuhintaisten peruspalveluiden tarjoamisen kuntalaisille.

Joukko Sipoon valtuutettuja on jättänyt valtuustoaloitteen, jossa se vaatii pääosin Keravan kaupungin ja osittain Sipoon kunnan omistamaa energiayhtiötä tarjoamaan asiakkailleen kohtuuhintaista sähköä, kuten sähkömarkkinalaki edellyttää. Myös monissa muissa valtuustoissa on herätty vaatimaan pikaisia käytännön toimia, joilla taataan järkevän hintainen sähkö kuntalaisille.

Entä mitä tekee Suomen hallitus? Käskee kansalaisia vähentämään sähkön käyttöä ja sivuuttaa oman ilmasto-politiikkansa vaikutukset energian hintaan ja saatavuuteen. Energiaköyhyyden hillitsemiseksi hallitus tarjoaa määräaikaista sähkötukia, sähköveron alennusta ja täysin riittämätöntä kotitalousvähennystä, jotka eivät auta pulaan joutuvia veronmaksajia laskunmaksupäivänä.

Ilmastotoimista hallitus ei tietenkään suostu tinkimään edes energiakriisin keskellä. On helpompaa levitellä käsiään ja voivotella ”**Putin**in hintoja” kuin siirtää hiilineutraalisuunelmia ja tehdä järkeitä energiaratkaisuja kansalaisten auttamiseksi, kuten monissa muissa maissa on tehty.

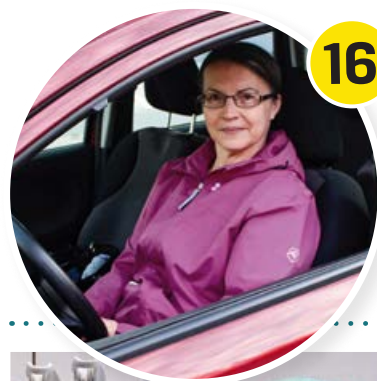
Hallituksen suomalaisille tarjoamat tukitoimet eivät juurikaan tee muuta kuin työllistä satoja uusia Kelan käsittelijöitä - jotka nekin lisäävät itse sähkölaskunsa maksavien kansalaisten maksutaakkaa.

Kun samaan aikaan kaikki elinkustannukset nousevat, on suomalaisilla edessään ankea talvi. Kevään vaalit eivät voisi tulla yhtään aikaisemmin.

Kristiina

ENERGIAPULA uhkaa ja sähkön hinta hipoo pilviä. Perussuomalaiset vaativat, että hallitus keskittyy tarjoamaan kansalaisille kohtuuhintaista energiaa ja laittaa ylikunnianhimoiset ilmastotavoitteensa jäähyllä.

SULOISET Marski ja Hero ovat **Kike Elomalle** tärkeitä perheenjäseniä. Koirahulluksi tunnustautuva kansanedustaja tekee eduskunnassa kaikkensa paitsi kansalaisten myös eläinten eteen.

Perussuomalainen Naiset

Vastaava päätoimittaja Matias Turkkila

Toimituspäällikkö Kristiina Ovaskainen

Toimitussihteeri Mika Männistö

Ulkoasu Mojo Man Oy / Jorma Remsu

Julkaisija Perussuomalaiset – Sannfinländarna rp.

Toimitus Perussuomalainen, Iso Roobertinkatu 4, 00120 Helsinki

toimitus@perussuomalaiset.fi

SISÄLTÖ

4 PERUSSUOMALAISTEN eduskuntaryhmän nuoret ja toimeliaat kansanedustajat **Sanna Antikainen** ja **Jenna Simula** ovat saaneet paljon aikaan ensimmäisellä eduskuntakaudellaan.

10

HENKILÖAUTOA työmatkoihinsa tarvitseva **Heli Virransalmi** pystyy maksamaan omat ajelunsa, mutta korkea polttoaineen hinta on pois kaikesta muusta.

20

SUOMEA koettelee ennennäkemättömän paha ja yhä syvenevä terveydenhuollon kriisi, jonka vuoksi osa suomalaisista on vaarassa jäädä kokonaan vaille hoitoa

30

Ulosotto on nykyisellään armoiton velalliselle

Kansanedustaja Ritva "Kike" Elomaa laati lakialoitteen, jossa hän ehdotti, että ulosoton suojaosuudeksi määriteltäisiin 40 euroa velallisen itsensä osalta ja 12 euroa päivässä jokaisen hänen elatuksensa varassa olevan henkilön osalta.

Ulosottovelalliselle jätettävä suojaosuus on vuoden 2022 alusta indeksikorotuksineen 23,20 euroa velallisen itsensä osalta, joten kyseessä olisi tuntuva korotus.

Koska ulosoton suojaosuuden tarkoitus on turvata ulosottovelalliselle riittävä toimeentulo, voidaan nykytilanteessa suojaosuuden tasoa pitää aivan liian alhaisena. Nykyinen suojaosuuden määrittelytapa on velallista kohtaan armoiton, eikä rahaa jää elämisen menoihin vouden otettua oman osansa kuukausittaisesta tulosta, **Kike Elomaa** toteaa.

Riittävän toimeentulon turvaamisen lisäksi suojaosuuksissa on kyse kannustinloukusta. Ulosottovelallisen ei ole välttämättä järkevää edes ottaa tietyissä tilanteissa työtä vastaan tai jatkaa työssäkäyntiä vaihtoehtona tuilla elämiselle, koska suojaosuuden

"Lain pitää tuoda ihmisille turvaa."

Kike Elomaa

taso ei vastaa ollenkaan tämän hetken tilannetta.

Kasvava velkaantuminen suuri ongelma

Suomessa oli Tilastokeskuksen mukaan ulosottovelallisia vuoden

2021 lopussa noin 284 000, mikä oli 4 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Heidän ulosottovelkansa oli yhteensä peräti 6,4 miljardia euroa. Koko vuoden 2021 aikana ulosottovelallisia oli yhteensä 560 741, joista 276 484 velallisen ulosottoasioiden vireilläolo päättyi ennen vuoden 2021 loppua.

Kasvava velkaantuminen on suuri yhteiskunnallinen ongelma. Velkaongelmia ei voi sivuuttaa myöskään lakia säädettäessä. Lain pitää tuoda ihmisille turvaa, eikä se saa kohtuuttomasti ajaa ihmisiä vararikoon tai kannustinloukkuihin, Elomaa sanoo.

Hintojen nousu iskee jo keskituloisiin

Suomessa eläminen on ollut kallista jo ennen viimeaikaisia tapahtumia, joiden seurauksena luokusten tuotteiden hinnat ovat nousseet rajusti. Elomaa pitää ti-

lannetta kestävämmänä vähävaraisten ja jopa keskituloisten suomalaisten kannalta.

Hintojen jyrkkä nousu ja elinkustannusten kohoaminen on lyönyt monet keskituloisetkin ällikällä. On selvää, ettei jo entuudestaan liian matalalla tasolla ollut ulosoton suojaosuus riittä turvaamaan toimeentuloa, Elomaa sanoo.

Hallituksessakin on herätty mahdollisesti lakialoitteeni innoittamana tähän ongelmaan. Sieltä on väläytelty ulosoton suojaosuuden nostamista takuueläkkeen tasolle eli 885,63 euroon kuukaudessa, mikä tosin on vähemmän kuin ehdottamani korotus. Nyt kun hallitus kerran aikoo korottaa suojaosuutta, niin korotuksen pitäisi olla suuruudeltaan sellainen, että se mahdollistaa ulosottovelallisille toimeentulon.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT LEHTIKUVA JA PS ARKISTO

Jälleen yksi haitallinen hanke hallitukselta

Translailla sotketaan sukupuoletkin ideologian nimissä

Perussuomalaiset arvostelevat hallituksen esitystä niin sanotusta translaista, jolla halutaan muun muassa helpottaa juridisen sukupuolen vaihtamista.

PERUSSUOMAISTEN 1. varapuheenjohtaja **Leena Meri** pitää translakia ideologisena ja haitallisena hankkeena. Meri nostaa esiin aikaisemmin hyväksytyn vanhemmuuslain, jolla translakia alustettiin.

Tällä esityksellä sotketaan nyt biologiset sukupuolet aivan lopullisesti. Sukupuolen vaihtamiseen riittää, että kokee kuuluvansa toiseen sukupuoleen. Eli jos joku kokee olevansa mies, niin sitten ilmoitus ja rekisteröinti tapahtuu. Voit vaihtaa

itsesi mieheksi tai naiseksi ja taas muuttaa mieltäsi ja toisinpäin. Hämmästyttävää.

Sukupuolen vaihtaminen ilmoituksella ei ole ihmisoikeus

Perussuomalaiset ihmettelevät hallituspuolueiden retoriikkaa, jonka mukaan nykyilainsäädännöllä loukataan transihmisten ihmisoikeuksia.

Hallituspuolueet antavat ymmärtää, että transihmisten elämät olisivat täynnä suuria ihmisoikeusloukkauksia. Heillä on oikeus sosiaaliturkaan, oikeus terveydenhuoltoon ja niin edelleen. Samat oikeudet kuin muillakin, eikä sukupuolen vaihtaminen ilmoituksella ole mikään

"Myös seksuaalirikolliset voivat ilmoittaa olevansa naisia."

ihmisoikeus. Hallituspuolueet pitävät puheidensa perusteella tätä merkittävimpänä saavutuksena tällä halli-

tuskaudella. No, se on tietysti arvostuskysymys, mikä kenellekin on tällä hallituskaudella kaikkein tärkeintä, Meri napauttaa.

Esitykseen liittyy ilmeisiä turvallisuusuhkia

Lakiesitykseen ja sukupuolen vaihtamiseen omalla ilmoituksella liittyy ilmeisiä turvallisuusuhkia, joista erityisesti vihreät ja vasemmistoliiton edustajat eivät ideologiansa vuoksi suostu edes keskustelemaan.

Perussuomalaiset kansanedustajat nostavat näitä uhkia esiin, kuten esimerkiksi seksuaalirikollisiin liittyvän näkökohdan.

Esimerkiksi sarjakuristaja **Michael Penttilä** on kertonut kokevansa olevansa nainen ja lesbo. Hän on vankilassa, ja kun hän kokee olevan-

sa nainen, niin tämän esityksen perusteella hänen itsensä ilmoittama sukupuoli määrää, mille osastolle hänet pitäisi sijoittaa. Myös seksuaalirikolliset voivat ilmoittaa olevansa naisia ja käyttäjä esimerkiksi naisten pukuhuoneita, eikä kukaan voi siihen puuttua.

Erityisen huolestunut olen puheenvuoroista, joiden mukaan tähän pitäisi sotkea vielä alaikäiset lapsetkin mukaan, kuten vihreiden ja vasemmiston edustajat sekä ainakin myös kokoomuksen **Pihla Keto-Huovinen** vaativat. Ei voi olla todellista, että lapsi muuttaa sukupuolensa omalla ilmoituksella, Meri hämmästelee.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVA PS ARKISTO

"Suomella
on yhä
edessään suuria
haasteita."

**Molemmat toivovat
ensi keväänä jatkoa
eduskuntatyölleen.**

Jenna Simula ja Sanna Antikainen

Nuoret naiskansanedustajat koko Suomen asialla

Ensimmäisen kauden kansanedustajat Jenna Simula ja Sanna Antikainen kuuluvat perussuomalaisten eduskuntaryhmän nuorimpien joukkoon. Silti molemmilla on takanaan jo pitkä ura eri luottamustehtävissä Suomen ja tavallisten suomalaisten etujen puolustajana. Loppusuoralle kääntyvä eduskuntakausi on ollut hyvin poikkeuksellinen, mikä on vaikuttanut myös kansanedustajien työhön.

»

**"Nyt on löydettävä yhteiset keinot, miten kriisistä päästään yli ja purkamaan velka-
taakkaa."**

Sanna Anti-
kaisen ko-
tipaikka on
Outokum-
pu.

Jenna
Simula asuu
perheensä
kanssa
Oulussa.

**"Maahan-
muutto on
väärä keino
ratkaista
hoitajavajetta."**

Jenna Simula viihtyy vapaa-aikanaan metsässä

Oululainen eränkävijä haki eduskunnasta politiikan erävoittoja

- Tänä syksynä olen käynyt sorsastamassa, ja myös hirviijahtiin olen menossa, Jenna Simula kertoo.

Perussuomalaisen eduskuntaryhmän nuorin jäsen, oululainen Jenna Simula kuvaa, että loppusuoralle kääntynyt kausi eduskunnassa on ollut monella tavalla epätavallinen ja poikkeava, ensin koronapandemiasta, sittemmin kiristyneestä turvallisuuspoliittisesta tilanteesta johtuen. Molemmat ovat varjostaneet myös kansanedustajien työtä.

Oululainen Jenna Simula huomauttaa, että maailmalta tulneiden kriisien takana vähemmälle tarkastelulle on jäänyt julkisen talouden heikentyminen samanaikaisesti. Pääministeri Sanna Marinin johtama hallitus on vallassa ollessaan ottanut surutta velkaa velan päälle ja tuonut eduskuntaan alijäämisiä budjetteja. Simula on seurannut aitiopaikalta valtion velkaantumista.

- Rahan tuhlaaminen alkoi kiihtyä koronaepidemian alussa. Osaksi velkaantuminen on koronatoimien vuoksi ollut ymmärrettävää. Kuitenkin samaan aikaan olisi pitänyt olla ymmärrystä luopua vähemmän tärkeästä. Se olisi onnistunut päivittämällä hallitusohjelmaa, mutta hallitus ei ole siihen suostunut. Nyt kaikkia kirjattuja hank-

keita pyritään edistämään velkarakalla. Talouden annetaan luisua ojasta allikkoon, etenkin näin eduskuntavaalien alla, kun puolueilla on kiusaus jakaa omille kannattajilleen kaikkea pientä kiva.

Velasta huolestumiseen on aiheetta, sillä valtiovarainministeriön arvion mukaan valtionvelka nousee ensi vuoden lopussa huimaan 146 miljardiin euroon. Simula kutsuukin kaikkia puolueita mukaan talkoisiin tervehdyttämään Suomen taloutta.

- Nyt on kaikkien yhdessä katsottava peiliin ja löydettävä yhteiset keinot, miten kriisistä päästään yli ja purkamaan velkataakkaa. Päävastuu jää tietysti seuraavalle hallitukselle.

Kansanedustajuus on matkapyötiä

Nuori kansanedustaja vaikuttaa

EU-asioita käsittelevässä suuressa valiokunnassa sekä maa- ja metsätalousvaliokunnassa. Simula on myös varajäsen tulevaisuusvaliokunnassa. Simula kuvaa kansan-

"Tuloksia voi saavuttaa pitkäjänteisellä puurtamisella."

edustajan työn olevan hänelle matkapyötiä, jota hän tekee intensiivisesti.

Tyypillinen työviikko käynnistyy tiistaiaamuna Oulun lentoterminalilta, josta siirtymän Helsinkiin jälkeen työt eduskunnassa alkavat.

- Olen laskenut sen varaan, että tiistaista perjantaihin tekemistä on lähes kellon ympäri, ja yleensä se meneekin niin. Maakuntanedustajana olen tottunut tähän rytmiin, eli Helsingissä ollessani keskityn täysin kansanedustajan töihin. Kun palaan viikonlopuksi kotiin, alkaa perheaika.

"Olemme aina tavallisen suomalaisen asialla."

Kansanedustajan päivät kuluivat tyypillisesti valiokuntatyössä tai salissa täysistunnon keskusteluissa ja kyselytunneilla. Suuressa salissa keskusteluihin menee paljon aikaa, mutta Simulan mukaan eniten tarvitaan valmistavaa työhön, joka edeltää hallituksen esitysten käsittelyä valiokunnissa.

Poliittiset voitot lämmittävät mieltä

Maa- ja metsätalousvaliokunnassa valmistui syksyllä mietintö suden kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamista vaativaan kansalaisaloitteeseen, jota Simula kuvaa mieltä lämmittäväksi poliittiseksi erävoitoksi.

Mietinnön lausumaehdotuksissa esitetään muun muassa, että suotuisan suojelutason viitearvo ei saa perustua pelkästään genetiikkaan, vaan sitä määriteltäessä otetaan huomioon myös turvallisuus, sosiaaliset ja taloudelliset seikat sekä koiran avulla tapahtuvan metsästyskulttuurin säilyminen.

- Aloite puhuttelee runsaasti ihmisiä ympäri Suomea, ja se ehtikin pyöriä eduskunnassa pitkään ennen valiokunnan ratkaisua. Olen tyytyväinen siihen, että va-

liokunnassa hyvällä yhteistyöllä saimme kasaan päätösehdotuksen, jossa kannatamme suden

kannanhoidollista metsästystä. Siinä tuli itsellekin tunne, että vaikuttaminen toi konkreettista tulosta.

Simula korostaa, että eduskunnassa on todella mahdollista vaikuttaa asioi-

hin myös hallituksen ulkopuolelta. Koko puolueen kannalta hän nostaa kauden merkittävimpien saavutusten joukkoon heinäkuussa hallintovaliokunnassa hyväksytty rajavartiolaan pykälät, jotka tarvittaessa mahdollistavat koko itärajan sulkemisen kansallisen turvallisuuden vaarantumisen pohjalta.

- Rajapöytäkirjassa kovaa työtä teki varsinkin puheenjohtajamme Riikka Purra, joka on myös valiokunnan puheenjohtaja. Sitä etappia voidaan kutsua työvoitoksi. Lakiuudistus sai paljon näkyvyyttä mediassa, vaikka perussuomalaisia arvoja ja tavoitteita samalla edistetään muissakin valiokunnissa.

Pitkäjänteisyys tuo tuloksia

Simula katsoo, että perussuomalaisen kansanedustajan tärkein tehtävä onkin kaikissa tilan-

"Hallitus haluaa työperäistä maahanmuuttoa, vaikka tänne ei ole tulossa huippuosaajia."

- Erityisen tärkeää on työllistää nuoret, joten koulutusohjelmien sisältöön on kiinnitettävä huomiota, Jenna Simula sanoo.

Työllistäminen ja työllistyminen on hankala kokonaisuus. Simula huomauttaa, että ratkaisuja on haettava samanaikaisesti monesta suunnasta.

- Erityisen tärkeää on työllistää nuoret, joten koulutusohjelmien sisältöön on kiinnitettävä huomiota, jotta yritykset saavat tarpeisiinsa sopivaa työvoimaa. Suomessa toisinaan korostetaan liikaa korkeakoulututkintoja, vaikka usein yrityksissä tarvitaan nimenomaan osaavaa ammattikoulusta hankittua ammattiosaamista. Samalla on toki pyrittävä tukemaan töissä jo olevia alan vaihtajia ja kehitettävä oppisopimuskoulutusta, jonka rahoituksessa on tällä hetkellä puutteita.

Syksyllä hirvijahdissa

Politiikka ja luottamustehtävät vievät paljon aikaa, sillä Simula vaikuttaa myös kaupunginvaltuutettuna sekä kaupunginhallituksen jäsenenä ja toimii maakuntavaltuustossa. Vuorokauden tunnit ovat melko täynnä, sillä Simula on myös perheenäiti. Viikonloput kansanedustaja pyrkii varaamaan perheajalle. Tilaisuuden tullen Simula käy myös metsästäjänä kotiseuduillaan, ja hän on paikallisen metsästysseuran jäsen.

- Tänä syksynä olen käynyt sorstastamassa, ja myös hirvijahtiin olen menossa. Metsästämaan läh-

teminen on sikäli vaivatonta, että metsään pääsee käytännössä jo kotimme pihalta.

Simula on ollut mukana politiikassa jo vuodesta 2008, jolloin hän liittyi perussuomalaisen nuorisojärjestön toimintaan. Alkususäyksenä toimivat **Jussi Halla-ahon** blogikirjoitukset. Tuolloin liittyi mukaan perussuomalaisen nuorisojärjestön toimintaan eikä osannut aavistaa, mihin matka tulee johtamaan.

- Poliitiikkaan lähtiessäni vertailin muidenkin puolueiden ohjelmia ja avauksia, mutta havaitsin nopeasti, että olen hyvin perussuomalaisenhenkinen. Jo ennen puolueeseen liittymistä muun muassa vastustin maamiinon käytön kieltävää Ottawan sopimusta.

Eduskuntaan Simula oli ehdolla ensi kerran vuoden 2015 vaaleissa, mutta paikka aukesi vasta neljä vuotta myöhemmin, jolloin hän keräsi jopa 9 197 ääntä. Simula on valmiina hakemaan jatkokautta ensi keväänä.

- Koen, että voin vaikuttaa eduskunnassa, ja sitä työtä olen valmis jatkamaan. Niinpä olen ilmoittanut aikeistani jo melko aikaisessa vaiheessa. Sittenmin piiri onkin nimennytkin minut ehdokkaaksi.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT MATTI MATIKAINEN

Jenna Simula asuu viikot yksin Helsingissä ja viikonloput perheensä kanssa Oulussa.

teissa olla paikalla puolustamassa perussuomalaisia arvoja ja tavoitteita sekä tuoda niitä esiin.

- Olemme aina tavallisen suomalaisen asialla, tuomme salikeskusteluihin tavallisen ihmisen näkökulman mukaan ja tarvittaessa lisäämme painetta. Kuten rajalakiasiassakin nähtiin, tuloksia voi saavuttaa pitkäjänteisellä puurtamisella.

Simulan mukaan kansanedustajan työssä on keskeistä osata löytää itselleen omimmat asiat, joihin keskittyä, ja pyrkiä edistämään niitä. Tärkeää on myös verkostoitua, jotta tietoa ja apua on tarvittaessa saatavilla nopeasti.

- Kansanedustajille tulee valta-

vasti tapaamispyyntöjä, ja vaikka pyrinkin olemaan äänestäjiini yhteydessä mahdollisimman paljon, aikataulun puitteissa en valitettavasti ehdi ottaa kaikkia vierailijoita vastaan. Olen pyrkinyt priorisoimaan tapaamisia sen mukaan, miten sidosryhmät ja vierailijat liittyvät eniten oman työni aihealueisiin. Se on myös ajankäytöllisesti järkevää, koska ote tuppaa herpaantumaan, jos pyrkii olemaan mukana kaikissa asioissa.

Suomalaiset pitää työllistää ensiksi

Suomessa on satoja tuhansia työttömiä työnhakijoita ja vajaatyöllistettyjä. Samaan aikaan hallitus on nostonut tavoitteeksi haalia maahan maahanmuuttajia täyttämään työpaikkoja. Simula sanoo, että ensisijaisen tärkeää olisi nyt löytää keinoja suomalaisten työllistämiseksi.

- Hallitus hokee työperäistä maahanmuuttoa kuin manttaa, vaikka tilastotkin osoittavat, että ei tänne ole tulossa huippuosaajia tai muuten sellaista maahanmuuttoa, josta olisi apua työvoimapulaan. Lisäksi työvoiman määrän paisuttaminen maahanmuutolla uhkaa monin tavoin myös täällä jo töissä olevia, koska työehdot ja palkka polkeutuvat alemmaksi.

JENNAN VÄLIPALA

Ainekset:

- Mustikoita • Maitoa
- Macadamia-pähkinöitä
- Kardemummaa

Valmistus:

Kaikki ainekset tehosekoittimeen ja nauti!

Sanna Antikainen viihtyy maaseudun rauhassa

Eläinrakas hoitoammattilainen kantaa huolta myös maanpuolustuksesta

Sairaanhoitajataustainen kansanedustaja Suomen Savosta, outokumpulainen Sanna Antikainen puolustaa eduskunnassa viimeiseen asti hoitoalan ammattilaisten työoloja ja pitää tärkeänä myös Suomen kokonaisturvallisuutta. Antikainen pitää myös eläinten puolia parlamentaarisella tasolla, ja hän on esimerkiksi vaatinut valtion budjettiin lisämäärärahaa luonnonvaraisten siilien auttamiseksi.

Kansanedustaja **Sanna Antikainen** on eduskuntatyössä pitänyt jatkuvasti esillä hoitoalan ammattilaisten kuormitusta ja seurannut hoitoalan työtaistelua, jonka Antikainen sanoo hyvin ymmärtävänsä raskaan korona-ajan jälkeen.

Koko maan sote-järjestelmää uhanneeseen, vuoden alussa alkaneeseen palkkariitaan löytyi lopulta sopu lokakuun alussa, kun hoitajaliitot Tehy ja SuPer sekä työnantajia edustava Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT hyväksyivät valtakunnansovittelijan sovintoesityksen. Ratkaisun ansiosta kaikki työtaistelutoimet, mukaan lukien hoitajien jouk-

koirtisanoutumisten uhka, ovat väistymässä.

Antikainen teki jo kaksi vuotta sitten eduskunnassa toimenpidealoitteen hoitajien 1 000 euron koronalisästä ja on muutenkin kasannut hallitukselle painetta löytämään rahaa hoitajien palkkojen nostamiseksi. Hän huomauttaa, että Suomessa hoitajien palkkataso on muihin Pohjoismaihin verrattuna alhaisempi. Raskas korona-aika on myös lisännyt kiinnostusta alanvaihtoon.

Antikainen on hyvillään työriitaan löytyneestä ratkaisusta, mutta muistuttaa, että hoitajien ongelmat ratkeavat viime kädessä vain työoloja parantamalla ja rahalla.

- Pääministeri **Sanna Marinin** johtama hallitus on kiertänyt ja pyöritellyt asiaa saamatta aikaiseksi juuri mitään. Hallituksen olisi vain pitänyt löytää budjetista leikkauskohteita ja osoittaa rahaa hoitajille sen sijaan, että veronmaksajilta kerättyä rahaa kohdistetaan miljarditolkulla kehitysapuun ja EU-elvytyspakketteihin.

Kaksinaamainen SDP runnoi läpi hoitajien pakkolain

Syyskuussa hallitus kuitenkin runnoi eduskunnassa läpi hoitajien pakkolain, joka mahdollistaa aluehallintovirastoille oikeuden murtaa lak-

koja ja mahdollistaa työtaistelevien hoitajien pakottamisen töihin. Antikainen sanoo olevansa päätöksestä hyvin surullinen.

- Lähinnä se osoittaa pääministeripuolue SDP:n kaksinaamaisuuden, sillä vielä vuonna 2007 demarit näyttävästi vastustivat samanlaista lakia, mutta nyt hyväksyivät täysin vastaavan kaltaisen ratkaisun. Myös pääministeri Marin on kääntänyt takkinsa, sillä vielä vuonna 2018 Marin kehotti sosiaalisessa mediassa naisvaltaisia aloja menemään yleislakkoon vaatiakseen parempaa palkkaa.

SDP on profiloitunut työvä-

enpuolueena, mutta Antikaisen mukaan pakkolain myötä viimeistään ”naamiot putosivat kasvoilta”. Pakkolain eduskuntakäsittelyn yhteydessä myös demarikansanedustaja **Jukka Gustafsson** komensi mielenosoitukseen kerääntyneille hoitajille heitä olemaan hiljaa vastaukseksi hoitajien vaatimuksiin paremmasta palkasta.

Hoitoalalle tarvitaan kunnianpalautus

Hoitoalan vetovoimaan kaikilla näillä tapahtumilla on ollut heikentävä vaikutus. Sairaanhoita-

Eläinrakkaan Sanna Antikaisen kotoa löytyy kaksi koiraa ja kaksi kissaa.

**"Maailman-
poliittisen
tilanteen kiristymi-
nen ja maahanmuutto
huolestuttavasti
nakertavat perus-
turvallisuuksi."**

Sanna Antikainen on tärkeää pitää yhteyttä äänestäjiinsä eri kanavia pitkin.

Sanna Antikainen hakee jatkokautta eduskuntaan.

hallitus on toistuvasti väläytellyt ratkaisuksi hoitajavajeeseen hoitajien tuomisen EU:n ulkopuolelta, kuten Filippiineiltä. Perussuomalaisille ratkaisu ei käy.

- Maahanmuuttoa tarjotaan näemmä viimeisenä vaihtoehtona, kun viimeisten kolmen vuoden aikana ei ole tehty mitään toimia hoitoalan korjaamiseksi. Ulkomaisen työvoiman tuomiseen liittyy kuitenkin paljon riskejä, kuten kielimuuri. Perussuomalaiset katsookin, että maahanmuutto on väärä keino ratkaista hoitajavajetta, sillä jokaiselle suomalaiselle vanhukselle on taattava hoito omalla äidinkielellään.

Menneisyyden likapyykin pesun aika on nyt

Vuonna 2019 Antikainen nousi toisella yrittämällä eduskuntaan Savo-Karjalan vaalipiiristä saatuaan 5 805 ääntä. Antikaisen keskeinen vaaliteema oli suomalaisten turvallisuus, ja se onkin ollut hänelle tärkeä aihe eduskuntatyössä.

Maailma on muuttunut perustavanlaatuisesti muutaman viime

vuoden aikana, ja Antikainen painottaa, että myös Suomen turvallisuustilanne on ratkaisevasti muuttunut.

Venäjän hyökättyä Ukrainaan viime talvena Antikainen reagoi tilanteeseen toimenpideoittein, joissa hän vaati Ottawan miinasopimuksesta irtautumista sekä henkilömiinavalmistuksen aloittamista Suomessa. Hän on myös vaatinut Venäjän kansalaisten omistamien kiinteistöjen tilanteen ja maakauppojen taustojen selvittämistä.

Antikainen on kiinnittänyt huomiota Venäjän kaksoiskansalaisuuden muodostamaan turvallisuusuhaan ja vaatinut kaksoiskansalaisuuden rajamista. Antikaisen mukaan kaksoiskansalaisuus tulisi hyväksyä vain toisten EU- ja EFTA-maiden kohdalla sekä niissä tapauksissa, joissa kaksoiskansalaisuus perustuu symmetrisesti sovellettavaan valtiosopimukseen.

"Kuten perussuomalaiset on koko ajan korostanut, asiat on laitettava tärkeysjärjestykseen."

Perussuomalaisilla ratkaisut kansan hyvinvoinnille

Kansanedustajan tehtävänsä ohella Antikainen toimii kotikaupungissaan Outokummussa kaupunginvaltuutettuna, ja hänellä on useita muitakin eri luottamustehtäviä. Poliitikassa hän on ollut mukana jo yli 10 vuotta.

Antikaiselle on tärkeää pitää yhteyttä äänestäjiinsä eri kanavia pitkin, ja hän pyrkii nostamaan kentältä saatua palautetta ja epäkohtia myös eduskuntakeskusteluun. Antikaisen mukaan vuorovaikutus on jatkunut tiiviisti koko eduskuntakauden ajan.

Antikainen on myös eläinrakas, ja perheeseen kuuluvat myös koirat **Hera** ja **"iso, mutta lempeä"** **Peto**, joista Antikaisen somessa jakamat kuvat keräävät jopa satoja tykkäyksiä.

Antikaisen kotipihalle on tänä vuonna muutaman vuoden tauon jälkeen saapunut myös siiliperhe, jonka ruokinnan ja hoidon Antikaisen perhe otti vastuulleen. Eduskunnassa Antikainen myös esitti talousarvioon lisämäärärahaa luonnonvaraisten siilien auttamiseksi, sillä Suomen siilikanta on heikentynyt ja luonnonvaraisille, apua tarvitseville siileille on tarjolla vain hyvin vähän hoitopaikkoja.

Ensi keväänä Antikainen hakee jatkoa kansanedustajan työhön, ja hänet on asetettu jo piiriin ehdokkaaksi. Antikainen katsoo, että Suomella on yhä edessään suuria haasteita.

- Maailmanpoliittisen tilanteen kiristyminen ja maahanmuutto huolestuttavasti nakertavat perusturvallisuutta. Myös asumisen ja ruuan hintojen kustannusten nousu tekee monen kansalaisen elämästä entistä vaikeampaa. Perussuomalaisilla on selkeitä ratkaisuja suomalaisten hyvinvoinnin, ostovoiman ja turvallisuuden vahvistamiseksi.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT MATTI MATIKAINEN

jaksi hakevien määrä romahti syksyn yhteishaussa. Antikainen vaatii toimia hoitoalan kunnianpalautukseen.

- Kuten perussuomalaiset on koko ajan korostanut, asiat on laitettava tärkeysjärjestykseen. Se tarkoittaa resurssien kohdentamista tärkeimpiin asioihin. Valittavasti Suomen hallituksella tärkeimmät asiat näyttäivät olevan jotain muuta. Jo silloin, kun hallitus valmisti hoitajamitoitusta, heitä varoitettiin toistuvasti, että on myös tehtävä toimia sen eteen, että hoitajia riittää.

Vaikka Suomi on täynnä koulutettuja hoitajia, Sanna Marinin

SANNAN VOIMAJUOMA

Ainekset:

- Maitorahkaa
- Mehukeittoa

Valmistus:

Sekoita ja nauti.

”Ilmastotavoitteet on laitettava jäähylle”

Käsillä oleva energiakriisi ja sähkön hinnan kallistuminen kurittaa paitsi yksittäisiä kansalaisia myös kuntia, joilla on vastuullaan laaja kenttä tehtäviä ja palveluja. Siinä missä hallitus pitää sinnikkäästi kiinni kunnianhimoisista ilmastotavoitteistaan, perussuomalaisille tärkeintä on turvata energian saanti kansalle.

Suomen kunnissa pohditaan ensi talvena selvitymistä käsillä olevasta energiakriisistä ja energian kallistumisesta sekä siitä, miten haasteeseen voidaan vastata.

Kunnilla on vastuullaan laaja kenttä tehtäviä ja palveluja, joiden tuottamiseen tarvitaan energiaa.

Eduskuntapuolueiden puheenjohtajat kokoontuivat keskustelemaan ajankohtaisista kunta- ja energiapolitiikan aiheista Kuntaliiton järjestämään paneeliin.

Perussuomalaisen puheenjohtaja **Riikka Purra** katsoo, että energiakriisiin vastaamiseen tarvitaan toimia myös valtiotasolla, vaikkakin kunnilla on paljon mahdollisuuksia varautua tilanteeseen.

- Jos pahin skenaario toteutuu ja sähköä on alettava säännöstellä, kunnissa on paras paikallistietämys yritysraakenteesta ja kuntien asukkaista, jolloin mahdolliset säännöstelytoimet voidaan mitoittaa kunnan yritys- ja asukasrakenteeseen sopivaksi, Purra sanoo.

Öljylämmityksestä luopuminen uuteen tarkasteluun

Purra muistuttaa myös mahdollisuudesta lämmittää julkisia rakennuksia ja asuinrakennuksia öljyllä.

- Parempi ratkaisu kuin esimerkiksi edistää epärealistista ja ylikallista öljylämmityksestä luopumista on poistaa kansallisella päätöksellä biopolttoaine jakeluvelvoitteen piiristä ja hyödyntää biopolttoainetta. Tällöin öljyjärjestelmien kattiloita ei tarvitse vaihtaa, ainoastaan polttimet. Tämä on kustannustehokkain ja järkevin keino.

- Aikaisemmin on esitetty öljylämmityksestä luopumista, mutta asiaa on tarkasteltava uudeleen tilanteessa, jossa pulaa on

sähköstä, ei niinkään öljystä, Purra sanoo.

Lämpö ja sähkö vai hallituksen vuositavoitteet?

Perussuomalaisen mukaan toimivia tuotantomuotoja ei varsinkaan tällaisessa kriisitilanteessa voida hylätä ilmastokunnianhimon perusteella.

Perussuomalaiset katsoo, että Suomen tavoite olla hiilineutraali vuonna 2035, eli jopa 15 vuotta ennen EU:n tavoitetta, on osoittautumassa mahdottomaksi ja ilmastotoimista täytyy nyt joustaa, jotta sähkön hintaa saadaan alemmaksi.

- Saksan tavoite hiilineutraaliudesta on 10 vuotta ja koko EU:n tavoite 15 vuotta myöhemmin kuin Suomessa, jonka ilmastokunnianhimo on omaa luokkaansa. Todennäköistä myös on, että edes EU ei tule saavuttamaan omaa tavoitettaan. Kuten näemme, esimerkiksi kivihiiheen käyttö EU:ssa lisääntyy, Purra sanoo.

Hän painottaa, että nyt on aika tehdä priorisointia eli asettaa asioita tärkeysjärjestykseen.

- Kyse ei ole siitä, että me kyseenalaistaisimme tämän kokonaisuuden, vaan kyse on siitä, kumpi on oleellisempaa ensi talvena: se, että ihmisillä on lämpöä ja sähköä vai se, että me pidämme kiilusilmäisesti kiinni vuositavoitteista.

Kokoomus siirtymässä perussuomalaiselle linjalle

Kokoomus on aiemmin katsonut, että mistään ilmastotoimista ei saa perua. Kuitenkin kokoomuksen puheenjohtaja ja **Petteri Orpo** mainitsi, että ensi talvena suomalaiskotien, yritysten ja julkisten tilojen lämmitykseen tarvitaan ensi talvena myös hiiltä ja turvetta.

Pääministeri **Sanna Mari-**

nin (sd.) johtama hallitus korotti aiemmin turpeen verotusta siten, että sen polttamisesta tuli kannattamatonta. Perussuomalaiset ei hyväksy veronkorotusta, ja perussuomalaiset on pitkään vaatinut turvetta takaisin osaksi energiatuotantoa.

Hallituspuolueilla ei näyttäisi olevan mitään haluja pakittaa Euroopan tasolla ennennäkemättömän kunnianhimoisista ilmastotoimista. Vihreiden **Maria Ohisalon** mukaan mitään ilmastotoimia ei tule laittaa jäähylle.

Sen sijaan Ohisalo suosittelee energian säästämistä esimerkiksi lämmityksessä.

Vasemmiston **Li Anderssonin** mielestä kaikki ilmastotoimien viivyttäminen on pelkkää populismia, ja Andersson vaatii kansanedustajia pysymään kiinni tavoitteissa. Andersson myös esittää kuluttajien kulutuskäyt-
tämisen ohjaamista.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT LEHTIKUVA

TARVITAAN SINIVALKOINEN SIIRTYMÄ

PERUSSUOMALAISET katsoo, että Suomen tavoite olla hiilineutraali vuonna 2035 – jopa 15 vuotta ennen EU:n tavoitetta – on osoittautumassa mahdottomaksi, ja ilmastotoimista täytyy nyt joustaa, jotta sähkön hintaa saadaan alemmaksi.

- Tässä tilanteessa olennaista on ajatella kansan ostovoimaa ja sitä, mitä seurauksia edessä olevasta energiakriisistä tulee olemaan. Tässä kohtaa ilmastotavoitteet on laitettava jäähin, koska Suomen huoltovarmuus ja kansan hyvinvointi menee edelle, perussuomalaisen 2. varapuheenjohtaja, kansanedustaja **Mauri Peltokangas** sanoo.

- Nyt jo väläytellään, että suihkusaoloaikaa on vähennettävä ja sammuteltava valoja, koska sähkö on loppumassa. Samaan aikaan meillä on seitsemän voimalaitosta, jotka ovat tällä hetkellä tyhjäkäynnillä. Minun mielestäni tämä tehoreservi on otettava käyttöön. Poliittikotien tulee tähdätä suomalaisten ostovoiman säilyttämiseen, jotta tulevasta talvesta tulee siedettävä.

Perussuomalaiset vaatii turvetta takaisin osaksi energiatuotantoa. Pääministeri **Sanna Marinin** (sd.) johtama hallitus korotti turpeen verotusta siten, että sen polttamisesta tuli kannattamatonta. Perussuomalaiset ei hyväksy veronkorotusta.

- Kyseessä oli yksi Suomen historian typerimmistä päätöksistä, koska turve on olennainen osa huoltovarmuutta energiatuotannon osalta, Peltokangas sanoo.

Perussuomalaiset haluaa vihreän siirtymän tilalle sinivalkoisen siirtymän, johon kuuluu järkevä energia-

politiikka ja suhteellisuudentajun säilyttävä ilmastopoliittika.

Sinivalkoinen siirtymä korostaa Suomen kansallista etua, omavaraisuutta sekä huoltovarmuutta ja on uudenlainen teollisuuspolitiikan malli. Sinivalkoinen siirtymä vetää ja ajattelee kotiinpäin – eikä ole siitä häpeissään.

Turve on oleellinen osa perussuomalaisen peräntuottamassa sinivalkoisen siirtymän energiapolitiikkaa.

**"Saksan
tavoite hiili-
neutraaliudesta on
10 vuotta ja koko
EU:n tavoite 15 vuot-
ta myöhemmin
kuin Suomes-
sa."**

**"Kumpi on
oleellisempaa
ensi talvena:
lämpö ja sähkö vai
se, että me pidämme
kiilusilmäisesti kiinni
vuositavoitteista."**

**Sini-
valkoinen
siirtymä koros-
taa Suomen
kansallista
etua.**

Riikka Purra ei hyväk-
sy hallituksen ylimi-
toitettuja ilmastota-
voitteita.

Nuori yrittäjä uskoo tulevaisuuteen vaikeuksista huolimatta

Maatalousyrittäjä Joel Tarvainen kasvattaa emokarjaa Saarijärvellä Keski-Suomessa. Tarvaisen yrittäjätarina on tavanomaisesta poikkeava.

Ostin vuonna 2017 ulkopuoliselta pienen hevosviljelyn, josta lähdin kehittämään emokarjatuotantoon sopivaa tilaa. Lähdin nollasta tilan pitoon, **Joel Tarvainen** sanoo.

Ensin hänellä oli vain koneurakointia, mutta vuonna 2018 alkoi emokarjan pito. Nyt Hereford-rotuisia lehmii on parikymmentä ja vasikat mukaan luettuna eläimiä on noin 40.

- Laskennallisesti 20 paalia yhtä emolehmää kohden menee ravintoa vuodessa. Eläimiä on hoidettava joka päivä, mutta päivittäinen työaika on kohtuullinen ja mahdollistaa osa-aikatyön muuallakin, Tarvainen toteaa.

27-vuotias Tarvainen on yritteliäs mies, joka uskoo omaan tekemiseensä. Karjanpidon lisäksi hän tekee lomituksia muutamalla eri yhteistyötilalla, auraa talvisin maanteitä ja käy auttamassa maanrakennusurakoissa.

Tarvaisen avovaimo **Emilia Leppämäki** käy ulkopuolisella töissä, mutta osallistuu myös karjan hoitamiseen tilalla tarvittaessa.

- Emokarjan pidosta on tarkoitus saada kokopäiväinen työ, lopettaa ulkopuolinen työ ja kehittää tuotantoa, Tarvainen kertoo.

Viljelijät tiukoilla

Maatalouden kriisi ei ole Tarvaisen mukaan vielä iskenyt hänen kohdalleen rajusti, mutta hän näkee sen vaikutukset.

- Maataloudessa ei ole sellaista innostuneisuutta kuin aikaisemmin, mikä johtuu epävarmoista tulevaisuudennäkymistä. Tykkään työstäni ja toivon, että tämä olisi jatkossa kannattavampaa ja tätä työtä arvostettaisiin enemmän. Viljelijöitä vedetään vain yhä tiukemmalle, niin kyllä siinä monen selkä katkeaa joskus, Tarvainen arvelee.

Maatalouden tuotantokustannukset ovat nousseet ennennäkemättömällä tavalla, ja se on asia, joka tuntuu myös Tarvaisen kohdalla.

- Koneurakointi on ehtynyt sitä mukaa kun mautilojen lukumäärä on vähentynyt.

Ostot vähenevät pakon edessä. Lannoitteet jäivät hankkimatta. Polttoainetta palaa se, mitä tarvitaan. Kulurakenne alkaa kuitenkin olla niin kova, että ei ole enää, mistä nipistää säästöjä.

Välillä viljelijästä -hanke on ollut viljelijöille hyvä henkinen tuki, kun rahat ovat alkaneet loppumaan.

- Lisää rahaa laskujen maksuun

**"Tuote-
tuista tuotteista
pitäisi saada
parempi ja tuotta-
jalle kuuluva
korvaus."**

ei sekään tukihanke tuo. Ahdinko alkaa näkyä myös omissa saattavissa, kun asiakkaiden laskujen maksaminen viivästyy, Tarvainen toteaa.

Kallis energia

Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliiton MTK:n tutkimuspäällikkö **Juha Lappalainen** pitää mautilojen tilannetta hyvin kah-tiajakoisena.

- Karkeasti sellaiset tilat, joilla oli maksuvalmius kunnossa ja jotka ostivat tuotantopanokset ajoissa, on hyvä tilanne vieläkin. Sen sijaan kotieläintilat ja ruoan tuottamisesta vastaavat ovat todella tiukassa ti-

lanteessa, koska ovat joutuneet ottamaan kustannusnousun vastaan, Lappalainen kertoo.

Kannattavuutta on heikentänyt monta huonoa satovuotta, jota Lappalaisen mukaan yksi hyvä sato ei korjaa. Se, mihin sähkön hinta asettuu koko vuoden tasolla, vaikuttaa siihen, mikä on maatalouden kustannusnousu.

Jos sähkö maksaisi siirtomaksuineen ja arvonnalis-veroineen 30 senttiä kilowattitunnilta, niin Lappalaisen mukaan maatalouden kustannukset nousisivat 250 miljoonaa euroa. Jos sähkö maksaisi 40 senttiä, niin se tarkoittai-

si 500 miljoonan euron kustannusnousua.

**Kannattavuutta
on heikentänyt
monta
huonoa sato-
vuotta.**

Joel Tarvainen on unelma-ammattissaan, josta hän ei aio luopua.

- Viljelijöitä vedetään vain yhä tiukemmalle, kyllä siinä monen selkää katkeaa joskus, Joel Tarvainen sanoo.

mukaan saada vähintään pari euroa enemmän.

- Kotieläintiloilla ei ole mahdollista ajaa tuotantoa tilapäisesti alas, koska se on vuosien työ nostaa se ylös, Lappalainen mainitsee.

Mitätön tuki

Hallitus ilmoitti viime keväänä, että se lisää kotimaisen ruoantuotannon tukea noin 300 miljoonalla eurolla. Päätöksen taustalla oli Venäjän Ukrainaan kohdistama hyökkäys, ja tarkoituksena oli helpottaa maatalouden kustannuskriisiä.

- Ei se kauhean hyvin kohdentunut. Kansallinen liikkumavara on hyvin niukkaa. Kriisiapu pieneni 200 miljoonaan euroon, ja esimerkiksi kosteikkoviljelyyn meni 30 miljoonaa euroa, Lappalainen toteaa.

Myös Tarvainen on pettynyt hallituksen hätäapuun.

- Hallituksen apupaketti on aika pieneksi jäänyt ja ohjautunut myös niille, jotka eivät enää aktiivisesti tuota pellolla satoa. Se korvaus olisi pitänyt kohdentaa tarkemmin niille, jotka aktiivisemmin tuottavat suomalaiselle kuluttajalle ruokaa. Kuluttajille tämä näkyi isona asiana, mutta tuottajille se oli riittämätön kattamaan kustannuksia. Raha tuli hitaasti ja moni tippui, Tarvai-

nen sanoo.

Hänellä on vastaus esimerkiksi uuden traktorin ostamista kaidehtivalle ja maataloustukia maanaville.

- Eihän toimistossakaan kukaan tee työtä Windows 98 -ohjelmalla. Tulee kuva, että sillä on rahaa, kun on uudet traktorit. Minulla on vuoden -99 traktori. Se on peruskunnossa ja jokapäiväisessä ajossa.

Tarvaisen mukaan Suomessa olisi käytännössä mahdoton tuottaa ruokaa ilman tukia, koska siten ruoka saadaan kuluttajalle kohtuullisen hintaiseksi.

- Itse kannattaisin tyyliä, jossa ei olisi tukijärjestelmää, vaan tämä pohjautuisi myytyyn tavaraan ja siitä tulisi korvaus tehdystä työstä, Tarvainen katsoo.

Suosi suomalaista

Suomi tarvitsee Tarvaisen kaltaisia yrittäjiä ihmisiä. Moni viljelijä on lyönyt rukkaset tiskiin, koska kustannukset ovat nousseet liian suureksi.

- Minun rukkaset eivät ole tipumassa. Minulla on tiivis yhteistyökuvio muutamien maatilojen kanssa. Ilman sitä tämä homma ei toimisi, Tarvainen toteaa.

Hänellä on esimerkiksi työkonoiden yhteishankintoja toisten maatilayrittäjien kanssa.

- Siten voidaan vähentää investointeja, koska myös työkonoiden hinta on noussut räjähdysmäisesti. Minä olen nollasta aloittanut, niin en ole pystynyt kaikkia tarvittavia työkoneita hankkimaan heti kättelyssä.

Kuluttajien suuntaan Tarvaisella on tärkeä toive.

- Meidän on syötävä joka päivä. Kuluttajien kannattaisi ostaa kotimaisia tuotteita eikä kaukan omia merkkejä. Monikaan ei katso tuotteiden merkkejä tai alkuperää, mitä ostaa. Suosimalla suomalaista voi tukea kotimaista ruoantuotantoa ja maaseutua, Tarvainen muistuttaa.

TEKSTI JA KUVAT MIKA RINNE

- Haastava aika jatkuu valitettavasti. Sota-ajan taloutta eletään Euroopassa, ja siitä kärsii koko maanosa, Lappalainen toteaa.

Kauppa porskuttaa

Perustavanlaatuisen ongelma on kuitenkin se, etteivät maatalousyrittäjät saa tuloissaan kompensoitua nousseita tuotantokustannuksia. Erityisesti kotieläintilojen ahdinko syvenee hintojen noustessa, mutta kauppa porskuttaa.

- Kotieläintilojen rehukustannus on noussut. Tuottajahinnat eivät ole nousseet samassa suhteessa. Kuluttajien supistuva ostovoima on edessä. Ruoan hinnan nousun myötä siirrytään edullisempiin tuotteisiin. Rahavirta ei tule sieltä viljelijälle, mutta kau-

palla prosenttiosuus säilyy ehkä ennallaan, Lappalainen katsoo.

Suomessa Keskolla ja S-ryhmällä on markkinavalta. Tarvainen tietää hyvin, mistä maatalouden kannattavuuden kenkä puristaa.

- Tuotetuista tuotteista pitäisi saada parempi ja tuottajalle kuuluva korvaus. Suomalaisen ruoan laatu ja puhtaus ovat huippuja, mutta hintaan ei voi itse vaikuttaa. Jotain pieniä korotuksia on tullut, mutta se ei kompensoi nousseita kuluja. Isot ketjut hallitsevat markkinoita ja pystyvät sanelemaan hinnat, Tarvainen jyrähtää.

MTK:n Lappalaisen mukaan sian- ja naudanlihan tuotanto on vakavimmassa tilanteessa. Esimerkiksi kokonaisesta siasta maksetaan kuusi euroa kilolta, kun siitä pitäisi sikatilallisten

Korkea sähkön hinta pakottaa omakotitalon asukkaat säästöliekille

Puuliiterin ovi käy tiuhaan tahtiin Jyväskylän Kuohun kylällä, kun Teemu Savolainen hakee lisää puita kotinsa takkaan.

Teemu Savolainen asuu avovaimonsa, kahden teini-ikäisen lapsen ja koiran kanssa omakotitalossa. Yksikerroksisen talon asuinpinta-ala on 106 neliötä.

Talossa on suora sähkölämmitys, varaava takka, puuhella ja ilmalämpöpumppu. Energiakriisin takia Savolaisen perhe joutuu maksamaan muiden suomalaisten tapaan entistä suurempia sähkölaskuja.

- Energiamaksu kasvaa rajusti lokakuusta alkaen, vaikka sain tehtyä heinäkuussa kohtuullisen sopimuksen näillä hinnoilla. Vanhalla sopimuksella talon lämmityskustannukset olivat 177 euroa kuukaudessa, ja nyt se tulee olemaan noin 240 euroa kuukaudessa, Savolainen päivittelee.

Lähes puoli miljoonaa pulassa

Sähkölämmitteisiä omakotitaloja on Suomessa vajaa 500 000. Pahimmillaan sähkölaskut voivat olla vanhoissa taloissa jopa tuhansia euroja kylmien talvikuu-kausien aikana.

Savolaisen perheen talo on valmistunut vuonna 2015 ja tehty energiatehokkaaksi. Sähköä kuluu keskimäärin 13 000 kilowattituntia vuodessa.

- Me vielä pystymme maksamaan sähkölaskut, mutta olen huolissani perheistä, missä ainoa lämmitysmuoto on suora sähkö. Varmasti tulee paljon tilanteita, että ihmisillä ei ole varaa maksaa ollenkaan sähkölaskuja. Edessä on kylmä talvi näillä sähkön hinnoilla, Savolainen tuumii.

Energiaverotus kiristyy

Suomalainen maksaa energialaskuissaan kovempaa veroa, sillä arvonlisäveroa pitää maksaa sama suhteellinen prosenttiosuus sähkön hinnasta riippumatta. Tämä syventää kansalaisten ah-

Teemu Savolainen turvautuu monen muun suomalaisen lailla puilla tehtävään lisälämmitykseen.

dinkoa energiakriisin keskellä.

- Viime elokuussa sähkölaskumme oli lähes 57 euroa ja verot 41 euroa. Sähkönsiirrosta veroa oli siis 42 prosenttia. Jos sähkön hinta vielä nousee, myös verotus paisuu sitä suuremmaksi, Savolainen harmittelee.

**Tanska alensi
sähkön
energiaveroa
99 prosenttia
talvikuu-
kausien
ajaksi.**

Hallitus koettaa tukea korkeiden energiakustannusten kanssa pulassa olevia kotitalouksia muun muassa kotitalousvähennyksellä.

- Energialaskun verotusta olisi voimut laskea talvikuu-

kausien ajaksi, jolloin siitä olisi-
vat hyötynneet välittömästi kaikki.
Nyt verovähennys menee vasta
seuraavalle vuodelle, kun sähkö-
lasku pitää yleensä maksaa heti.

Tanska alensi sähkön energია-
veroa 99 prosenttia talvikuu-
kausien ajaksi.

- Olisin kaivannut hallitukselta
tällaista ratkaisua myös Suomes-
sa, Savolainen murahtaa.

Maksetaan ideologiasta

Energiakriisin keskellä Savo-
laista harmittaa myös muut vi-

hervasemmiston tekemät energiapäätökset, joissa ei ole huomioitu Suomen energiaomavaraisuutta.

- Harmittaa, että turpeen asema

ratkaistiin kolikkoa heittämällä uusiutumattomaksi energiaksi. Ideologia pistää tekemään tuomoisia päätöksiä, kun turvetta hyödyntämällä voitaisiin keven-

PERUSSUOMALAISET: HIILIVOIMALAT JA TURVE LÄMMITTÄMÄN TALOJA

Käsilä olevasta energiakriisistä selviytymiseksi perussuomalaiset muun muassa esittävät EU:n päästökauppaa väliaikaisesti keskeytettäväksi, sillä päästökauppa nostaa kivihiilellä tuotetun sähkön kustannuksia ja päästöoikeuden hinta siirtyy sähkön hintaan. Perussuomalaiset vaatii hiilivoimaloita ja turvetta käyttöön, jotta ensi talvena suomalaisilla olisi kohtuuhintaista energiaa.

Kun aihetta käsiteltiin Helsingin Sanomien järjestämässä puoluejohtajien paneelikeskustelussa, perussuomalaisten puheenjohtajalta Riikka Purralta kysyttiin, eikö häntä pelota se, että päästökauppajärjestelmän "ronkkeminen" jäädäytäisi puhtaan energian investoinnit.

Purra vastasi, että poliitikot saavat toivoa, luvata ja julistaa, mutta jos se ei vastaa todellisuutta, numerotavoitteista väkisin kiinni pitäminen ei ole uskottavaa.

EU tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2050 mennessä, ja pääministeri Sanna Marinin (sd.) hallitus pyrki tavoitteeseen jo vuonna 2035 eli jopa 15 vuotta EU:ta aikaisemmin. Purra huomautti, että näillä näkymin edes EU ei tule pääsemään omaan vuositavoitteeseensa.

Perussuomalaiset haluaa turvata kohtuuhintaisen energian kansalle.

- Ensi talvena Suomessa pitää ottaa käyttöön kaikki keinot, kuten

hiilivoimalat. Myös turvetta pitää käyttää, jotta ensi talvena olisi riittävästi kohtuuhintaista energiaa, kuten sähköä. Silloin lyhyen tähtäimen ilmastotavoitteet siirtyvät hie-
man kauemmaksi, Purra sanoi ja kertoi olevansa realistinen eikä julistaja.

Purra totesi myös, ettei ilmastotavoitteista tarvitse luopua, mutta tavoitteita on nyt tarpeen hie-
man lykkätä.

- Kyse on siitä, että asiat laetaan tärkeysjärjestykseen. Tällä hetkellä sähkö on niin kallista, että se vaikuttaa myös vihreisiin investointeihin. Koska energian hinta vaikuttaa kaikkeen, me emme voi ikään kuin noukkia "rusinoita pullasta", vaan meidän tulee katsoa kokonaisuutta.

Vihreiden Maria Ohisalo sanoi olevansa järkyttynyt siitä, että perussuomalaiset kehtaavat esittää maltillisempia ilmastotoimia. Ohisalo väitti, että yritykset ja elinkeinoelämä haluaa pitää kiinni kaikista ilmastotoimista.

- Näillä toimilla pitää jatkaa. Jos vihreää siirtymää laitetaan tauolle, tulemme olemaan mahdollisesti kriisien ja ongelmien keskellä, Ohisalo sanoi.

Purra muistutti Ohisaloa siitä, että tiukoista tavoitevuosista kiinni pitämisellä on seuraukset.

- Kumpi on tärkeämpää, vuosiluku 2035 vai se, että ihmisille ei tule kylmä?

"Varmasti tulee tilanteita, että ihmisillä ei ole varaa maksaa ollenkaan sähkölaskuja."

- Kannatan sitä, että kunnalliset energiayhtiöt ryhtyisivät tarjoamaan kohtuuhintaista sähköä, Teemu Savolainen sanoo.

tää kansalaisten energialaskuja, Savolainen katsoo.

Turpeen polttaminen energiaksi aiheuttaa hiilidioksidipäästöjä, jonka takia turvetta käyttävien energiayhtiöiden on ostettava päästöoikeuksia.

- Päästökauppa pitäisi toistaiseksi vetää jäihin ja keskitetty siihen, että jokaisella on kohtuuhintaista energiaa saatavilla. Kannatan myös sitä, että kunnalliset energiayhtiöt ryhtyisivät tarjoamaan kohtuuhintaista sähköä, Savolainen sanoo.

Säästetään energiaa

Savolaisen perhe koettaa säästää energiankulutusta mahdollisuuksien mukaan.

- Olemme aina pitäneet sisälämpötilaa viileämpänä. Asti- anpesukonetta käytetään yöllä. Pyykinpesukonetta käytetään silloin, kun ei ole kulutuksen huippuaika. Puilla lämmitetään mahdollisimman paljon, Savolainen luettelee.

Myös ylimääräiset valot sammutetaan ja lämmin varasto pidetään hieman normaalia viileämpänä. Sen sijaan kosteissa tiloissa on lämmitys päällä, koska Savolainen ei halua mitään home- tai kosteusvaurioita.

- Saunomista on vähennetty yhteen kertaa viikossa ja teineillä on puolen tunnin suihkun sijaan mieluummin viiden minuutin suihkuaika. Nämä toimet ovat hieman vähentäneet meidän perheemme energiankulutusta, Savolainen vinkkaa.

TEKSTI JA KUVAT MIKA RINNE

Teemu Väänänen muistuttaa säännöllisen nuohouksen tärkeydestä.

Nuohooja muistuttaa paloturvallisuudesta

Vanhoja tulisijoja otetaan uudelleen käyttöön

Uunikauppiaiden mukaan energiakriisi on lisännyt varaavien uunien ja takkojen kysyntää Suomessa. Puita polttamalla halutaan säästää rahaa sähkön hinnannousun takia.

Myös vanhoja ja pitkään käyttämättä olleita tulisijoja herätellään uudelleen käyttöön, mikä on lisännyt nuohousten tarvetta.

Esimerkiksi Pohjois-Savossa Lapinlahdella ja naapurikunnissa nuohoavan **Teemu Väänänen** tilauskalenteri on täynnä.

- Ensi helmikuu alkaa jo täyttymään nuohouksista. Energiakriisi on lisännyt työmäärää. Jopa 20 vuotta vanhoja uuneja tarkastellaan nyt vähintään viikoittain. Myös sähkökiukaita otetaan pois ja palataan puukiukaan käyttöön, Väänänen selvittää.

Tulisijojen ja hormien puhdistuksen tavoitteena on ehkäistä tulipaloja.

- On tullut vastaan riskialttiita paikkoja. Niissä olisi varmaan syttynyt tulipalo, jos tulisijas- sa olisi alettu polttamaan puuta, Väänänen kertoo.

Nuohousjonoja muodostuu

Nuohousalan Keskusliiton toimitusjohtaja **Hannu Murtokare** vahvistaa, että nuohousjonot ovat pitkät tänä syksynä.

- Lämmityskauden alku on aina ollut kiireistä aikaa, mutta energiakriisi on tuonut selvästi lisää uusia asiakkaita. Jonoja muodostuu, ja se on selvä. Nuohouspalveluja voi kuitenkin käyttää ympäri vuoden, Murtokare sanoo.

Hänen mukaansa kolme vuotta käyttämättä ollut takka, uuni tai hella on nuohottava ammattilaisen toimesta.

Vastuu säännöllisestä nuohouksesta on kiinteistön omistajalla.

Vakituisen asumiseen käy-

tetyissä rakennuksissa nuohous tulee tehdä vähintään kerran vuodessa ja vapaa-ajan rakennuksissa, kuten kesämökeillä, vähintään kolmen vuoden välein.

- Se on sitten nuohottu ja katsottu, että tulisija on paloturvallinen. Asiakas saa myös nuohous- todistuksen. Tulipalon sattuessa vakuutusyhtiötä kiinnostaa, onko nuohous tehty vai ei. Vahinkotapaukset tutkitaan ja arvioidaan aina tapauskohtaisesti, Murtokare kertoo.

Energiatehokkuutta

Nuohottu tulisija on myös energiatehokkaampi. Tutkimusten mukaan esimerkiksi millimetrin nokikerros öljykattilassa vähentää lämmitystehoa 10-15 prosenttia.

- Puhdistettu tulisija palaa puhtaammin, puuta kuluu vähemmän ja lämpö siirtyy varaaviin rakenteisiin energiatehokkaasti, Murtokare toteaa.

Paloturvallisuuden takia polttopuita ei saa säilyttää asuinrakennuksen seinustalla, vaan halkoliiteri on sopiva paikka.

- Polttopuut säilytetään ilmastossa paikassa, jotta ne ovat kuivia, kun puut otetaan käyttöön. Roskat tai käsitellyt puut eivät kuulu tulipesään, Murtokare huomauttaa.

Lämmitä oikein

Jokaisen kannattaa tutustua hyvin oman tulisijansa toimintaan. Tehdasvalmisteisissa takoissa ja uuneissa on ohjeet esimerkiksi oikeasta puumäärästä.

- Lämmittäminen kannattaa aloittaa varovasti, jotta tulisijan rakenteet tai hormi eivät vaurioidu. Puita ei myöskään pidä polttaa liikaa, koska tulisija ei pysty lämmittämään määräänsä enempää ja yllilämmittäminen voi aiheuttaa vaurioita, Murtokare sanoo.

Palovarointimien lisäksi asuntoon tai mökille on hyvä hankkia myös häkävaroitin. Taitamaton puulämmitys voi aiheuttaa häkämyrkytyksen.

- Sen ehkäisemiseksi savupellin saa laittaa kiinni vasta kun hiillos on tummunut. Tuhkat tyhjennetään kannelliseen metallastiaan ja viedään aina paloturvalliseen paikkaan, Murtokare opastaa.

TEKSTI JA KUVAT MIKA RINNE

Puhdistettu uuni on energiatehokkaampi.

"Meidän kannattaa olla hiilineutraali samaan aikaan kuin muu Eurooppa eli vasta vuoteen 2050 mennessä."

Hallitus lypsää autoilijoilta rahaa korkealla polttoaineverolla

"Miten pienituloisella on varaa käydä

Henkilöautoa työmatkoihinsa tarvitseva Heli Virransalmi pystyy maksamaan omat ajelunsa, vaikka korkea polttoaineen hinta on pois kaikesta muusta. Enemmän hän on huolissaan pienituloisista lapsiperheistä, jotka kamppailevat alati nousevien elinkustannusten kanssa.

Jyväskyläläinen **Heli Virransalmi** joutuu maksamaan muiden autoilijoiden tavoin kovan hinnan polttoaineesta.

Virransalmi tarvitsee henkilöautoaan työ-säkäyntimatkoihin, mutta myös arjen asioiden hoitamiseen.

- Työpaikkani sijaitsee Laukaassa. Sinne tulee Jyväskylästä ajomatkaa yhteen suuntaan hieman yli 20 ki-

lometriä. En voi käyttää linja-autoa, koska minun pitäisi kulkea

yhteen suuntaan kahdella eri bussilla ja matka-aika kestäisi kohtuuttoman kauan. Lisäksi minun pitää tehdä autollani työhöni liittyviä asiakaskäyntejä.

Polttoaineen hinta tuntuu

muutaman tonnin kuussa tienaa-

"Hallitus ei ole halunnut laskea polttoaine-
veroa kuten monissa
muissa Euroopan
maissa."

- Jo viikossa minulle tulee työajoa yhteensä noin 220 kilometriä. Autoni kuluttaa seitsemän litraa bensiiniä sadalla kilometrillä. Tällä hetkellä 95-oktaaninen bensiini maksaa hieman yli kaksi euroa litralta, joten minulla kuluu polttoaineeseen noin 200 euroa kuukaudessa. Se on paljon, Virransalmi toteaa.

Pakolliseen liikkumiseen kuluvalle rahalle olisi muutakin käyttöä. Virransalmi asuu yhdessä teini-ikäisen tyttärensä kanssa, ja rahaa tarvitaan ruokaan sekä vaatteisiin.

- Jos bensiinin hinta nousee, niin arjen menoihin käytettävissä olevasta rahasta on äkkiä pois vielä 50 euroa. Kyllä tässä tarvitaan tarkempaa suunnittelua, mitä

syödään viikolla, ja täytyy ostaa edullisimpia tuotteita, Virransalmi sanoo.

Ei huviajelua

Virransalmi pyrkii ajamaan mahdollisemman taloudellisesti välttämällä tarpeetonta ajamista.

- En aja turhaan, vaan esimerkiksi perjantaisin töiden jälkeen käyn paluumatkalla samalla reissulla kaupassa, ja siten olen vähentänyt ajokerran viikossa, hän kertoo.

Pitkien etäisyyksien Suomessa bensiinin hinta vaikuttaa perhe- ja sukulaissuhteiden hoitamiseen.

- Olen kotoisin Vaasan seudulta ja haluaisin käydä siellä useammin kuin neljä kertaa vuodessa,

POLTTOAINEVERO NOUSEE VUODENVAIHTEESSA

KULJETUSALAN kriisi uhkaa syven-tyä entisestään, mikäli vuodelle 2023 suunniteltu parafiinisen dieselin veronkorotus toteutuu. Alan edunvalvontajärjestö SKALin arvion mukaan kahden sentin veronkorotus parafiinisen dieselin litrahintaan nostaa kuljetus- ja logistiikka-alan yritysten kustannuksia jopa kymmenillä miljoonilla euroilla.

Toisin kuin monissa muissa Euroopan maissa, joissa polttoaineiden veroja on laskettu hinnannousun seurauksena, Suomen hallitus korottaa veroja entisestään. Tilanteesta kärsivät sekä kotitaloudet ja teollisuus että kuljetusala.

- Suomi on pitkien etäisyyksien maa ja siten riippuvainen maantiekuljetuksista. Kuljetusalan ahdinko ja kustannusten nousu johtaa väistämättä dominoefektiin, joka sekä

kurjistaa kotitalouksien tilannetta että heikentää kotimaisten yritysten kilpailukykyä kuljetushintojen siirtyessä asiakkaiden maksettavaksi. Polttoaineiden veronkorotukset ja jakeluvaihteen tulevat nostot on peruttava pysyvästi, perussuomalaisen kansanedustaja **Sanna Antikainen** vaatii.

Polttoaineiden raju hinnannousu on kurittanut sekä suomalaisia kotitalouksia että kuljetusala. Dieselin hinta on noussut vuodessa jopa 45 prosenttia, mikä vaikuttaa etenkin pääasiassa dieseliä käyttävän kuljetusalan kustannuksiin.

Dieselin hintaan vaikuttaa myös jakeluvaihte, jota laskettiin vuosiksi 2022 ja 2023, mutta lasku on vain väliaikainen, joten uusia korotuksia on todennäköisesti tulossa, varsinkin jos vihervasemmistohalli-

tus jatkaa myös vuoden 2023 vaalien jälkeen vallassa.

- Monien yritysten ja kotitalouksien taloudellinen tilanne on jo kipurajalla, mutta hallitus ei kuitenkaan suostu luopumaan veronkorotuksista tai jakeluvaihteen nostosta. Sekä kuljetusalan että työssäkäynnin kannattavuus ovat vaakalaudalla polttoainekustannusten noustessa, Antikainen varoittaa.

Antikainen sanoo, että jakeluvaihteen nosto on pelkkää byrokraattista viherpesua, joka ei hyödytä ketään toisin kuin parafiinisen dieselin verotuki.

- Parafiinisen dieselin verotuen lopettamista perusteltiin uusien dieselmoottoreiden alemmilla päästöillä, mutta Suomen autokanta on edelleen yksi Euroopan vanhimmissa, joten verotuen lopettaminen on siinäkin mielessä järjetöntä.

- Useimmilla suomalaisilla ei ole varaa ostaa kymmeniä tuhansia euroja maksavaa uutta autoa, ja nyt hallitus aikoo korottaa työmatkoista aiheutuvia kustannuksia entisestään, joten tavalliselle duunarille jää käteen entistä vähemmän, Antikainen moittii.

Pitkien etäisyyksien Suomessa bensiinin hinta vaikuttaa perhe- ja sukulaisuhteiden hoitamiseen.

töissä?"

Heli Viransalmi sanoo selviävänsä omista polttoainelaskuistaan, mutta kantaa huolto pienituloisten ja lapsiperheiden pärjäämisestä.

mutta tuon matkan bensakulut ovat sata euroa. Ei ole nyt varaa ajaa kotiseudulle useammin, Viransalmi harmittelee.

Kova verotus

Liikennepolttoaineiden hinta on Suomessa erittäin korkea muuhun Eurooppaan verrattuna. Hintaan vaikuttavat öljyn maailmanmarkkinat, mutta siinä on myös paljon kotikutoisuutta.

Autoalan Tiedotuskeskuksen mukaan syyskuussa 2022 bensiinin kuluttajahinnasta noin 54 prosenttia koostui erilaisista veroista. Dieselpolttonesteen hinnasta veroja oli arviolta 44 prosenttia.

- Hallitus ei ole halunnut laskea polttoaineveroa kuten monissa muissa Euroopan maissa. Minä olen keskituloinen ja pärjään vielä, mutta miten on pienituloisten laita? Myös heillä pitää olla varaa käydä töissä, Virransalmi sanoo. Hänen mielestään bensaveroa

olisi voinut laskea pätkittäin.

- Pienituloiset ovat usein iso- ja lapsiperheitä, joissa tarvitaan paljon ruokaa ja vaatteita. Veroa alentamalla helpotettaisiin perheiden arkea ja lisättäisiin ostovoimaa, joka valuu nyt bensatankkeihin.

Virransalmi ei kannata hallituksen vihreää ideologiaa, että Suomi haluaa olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä.

- Mitä Suomi siinä säästää mallipilaana? Se ei tuo meille yhtään enempää investointeja tai työpaikkoja. Päinvastoin teollisuus ja työpaikat lähtevät Suomesta. Kallis diesel lisää kuljetuskustannuksia. Meidän kannattaa olla hiilineutraali samaan aikaan kuin muu Eurooppa eli vasta vuoteen 2050 mennessä.

TEKSTI MIKA RINNE
KUVAT MIKA RINNE JA
LEHTIKUVA

Ostovoima syöksyy etenkin harvaan asutuilla alueilla

Kuluttajahintoja laskettava välittömästi

Rahan arvo heikkenee, kun inflaatio laukkaa Suomessa hurjaa vauhtia. Ostovoiman romahtaminen ei kuitenkaan jakaannu tasaisesti, vaan maaseudulla ja pienemmissä kaupungeissa inflaatio voi olla monikertainen esimerkiksi pääkaupunkiseutuun verrattuna. Harvemmin asutuilla alueilla työmatkat ovat pidempiä, julkista liikennettä ei välttämättä ole lainkaan ja talot lämpenevät usein öljyllä.

PERUSSUOMALAISET Naiset huomauttaa, ettei hallitus ole tehnyt mitään vaikuttavia toimia inflaation kitkemiseksi. Esimerkiksi polttoaineiden hinnat ovat Suomessa Euroopan kärkeä.

Ruuan hinta saattaa nousta jopa 20 prosenttia vielä tänä vuonna.

- Hallitus on levittänyt kätensä ja siirtynyt kuskin paikalta kuluttajan paikalle seuraamaan, kuinka pahasti mennään metsään. Näin voi todeta, kun mitään ei ole tehty hintojen alentamiseksi.

Hinnat siirtyvät ruokaan ja kulutustavaroihin

Ylivoimaisesti suurin inflaation aiheuttaja on polttoaine- ja energiahintojen raju kasvu. Kun hinnat nousevat, ne siirtyvät ajan myötä suoraan kuluttajahintoihin tuotanto- ja logistiikkakustannusten noustessa.

- Perussuomalaiset on jo ennen Ukrainan sotaa vaatinut polttoaine- ja sähköverojen alennuksia, mutta esitykset eivät ole hallitukselle kelvanneet. Vieläkään, vaikka moni muu EU-maa on tehnyt vaikuttavia veroalennuksia, ei Suomessa suostuta tekemään mitään.

- Harvaanasutuilla alueilla erityisesti matalapalkka-alojen houkuttelevuus romahtaa. Usein työmatkoihin voi mennä helposti 100 kilometriä päivässä. Jos auto kuluttaa kuusi litraa satasella, kuu- kauden pelkkiin työmatkoihin menee yli 300 euroa. Se on valtava siivu esimerkiksi lähihoitajan nettopalkasta, PS-Naiset huomauttaa.

Työn kannattavuus romahtaa

Työnteon kannattavuuden romahtaminen uhkaa jo entisestään työvoimapulasta kärsiviä aloja ja kuntien palveluita. Toisekseen se nostaa merkittävästi valtion menoja, jos monen kannattaa nostaa ennemmin työttömyystukia kuin käydä töissä.

- Sosiaaliturvan indeksikorotukset eivät auta pienituloista työssäkäyvää perhettä yhtään. Tasa- puolisin ja vaikuttavin keino olisi laskea sähkön ja polttoaineiden veroja.

- Suomessa väitetään, etteivät veroalennukset siirry välttämättä hintoihin ja niistä hyötyvät eniten suurituloiset. Miten sitten veroale

puree kaikissa muissa maissa ja parantaa nimenomaan tavallisen työssäkäyvän asemaa?

Bruttopalkka ei kerro totuutta

Perussuomalais-

ten naisjärjestö muistuttaa, ettei suomalaisten palkkataso kompensoi korkeita hintoja. Suomen kova verotus ja kalliit elinkustannukset laskevat netto-ostovoiman lukuisen EU-maiden alapuolelle.

- Samaan aikaan olemme tukipaketeilla auttaneet eteläisen EU:n maita mm. laskemaan verotusta ja parantamaan infraa. Tässä on hallituksen tärkeysjärjestys.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVA LEHTIKUVA

"Sosiaaliturvan indeksikorotukset eivät auta pienituloista työssäkäyvää perhettä."

Ruuan hinta järkyttää duunariperheen äitiä

"Satanen ei enää riitä viikonlopun ruokakassiin"

Viisi-
henkisen
perheen ruoka-
menot ovat noin
800 euroa kuu-
kaudessa.

"Joka kerta
kun menen
ruokakauppaan,
kauhistun, miten
ruoka on
kallistunut."

Ruuan hinta hirvittää suomalaisia, ja nousu sen kun kiihtyy: loppuvuoden aikana lihan, maitotuotteiden, juuston ja kananmunien hinnat voivat nousta jopa yli 20 prosenttia. Myös viljan, leipätuotteiden ja vihannesten hintoihin tulee korotus.

Nelilapsisen perheen äiti **Heli Räisänen** katsoo pöytään välipalatarpeet koulusta saapuville tyttärelleen.

Perhe asuu Muuramessa Keski-Suomessa. Heli-äidin ja **Ari**-isän lisäksi perheeseen kuuluvat 13-vuotias **Kerttu**, 10-vuotias **Elsa**, 3-vuotias **Väinö** ja 1-vuotias **Eino**.

Välipalapöydässä on voileipätarpeet, hedelmiä ja jogurttia sekä kaakaota. Aiemmin välipalalla oli tarjolla yksittäispakattuja jogurtteja, mutta nykyisin pöydässä on yleensä litran purkki.

- Nykyhinnoilla jogurttipurkki on usein halvempi ostaa kuin yksittäiset erikoispikarit, hoitopaalla oleva Räisänen toteaa.

Ruuan ja energian hintojen voimakas nousu on laittanut monet kotitaloudet tiukoille. Myös Räisästen perheessä harkitaan tarkasti, mitä ruokaa kaupasta ostetaan.

- Joka kerta kun menen ruokakauppaan, kauhistun, miten ruoka on kallistunut, Räisänen tuskailee hintoja.

Kahvin kallistuminen pisti ensimmäisenä Räisäsen silmään.

- Nyt pitää oikeasti katsoa, mikä on se tuotteen kilohinta. Ennen sitä vain meni ja otti mitä tarvitsi. Viikonlopun ruokakassini sai ennen alle satasella, mutta nyt se ei

Ruuan hinta kurittaa kotitalouksia. Myös Räisästen perheessä harkitaan tarkasti, mitä ruokaa kaupasta ostetaan.

enää riitä, Räisänen sanoo.

Kaikki muukin kallistuu samaan aikaan

Pellervon taloustutkimuskeskus julkisti syyskuun lopussa syyn ennusteen, jonka mukaan inflaatio kiihtyy loppuvuoden aikana ja ruoka kallistuu tänä vuonna keskimäärin 11 prosenttia.

Loppuvuoden aikana lihan, maitotuotteiden, juuston ja kananmunien hinnat voivat nousta jopa yli 20 prosenttia. Lisäksi viljan ja leipätuotteiden sekä vihannesten hinnat nousevat.

- Se on ihan hirveä juttu, jos ruuan hinta nousee loppuvuodeksi 20 prosenttia. Hirvittää niiden puolesta, joilla on vielä juuri ja juuri varaa ruokaan ja elämiseen. Meillä vielä toistaiseksi pärjätään, Räisänen sanoo.

"Ei tule korotuksia palkkoihin tai kodinhoidontukeen."

Kuluttajahinnat nousevat nopeammin kuin palkat. Tilastokeskus totesi jo elokuussa, että inflaatio on heikentänyt palkansaajien reaaliansiota selvästi tämän vuoden aikana.

- Ei tule korotuksia palkkoihin tai kodinhoidontukeen. Olen huolissani. Ei pystytäkään vastaamaan paljoilla hintoihin. Jos vain yksi asia

nousisi, pärjättäisiin paremmin, mutta kun kaikki asiat kallistuvat. Se kurittaa kaikkia, Räisänen huokaa.

Hintojen nousu kurittaa lapsiperheitä

Räisäset koettavat vähentää ruokakulujaan. Vaakakupissa ovat kotimaisuus ja paikallisuus. Myös tarjonta vaikuttaa valintoihin.

- Ennen kiinnitti enemmän huomiota luomutuotteisiin, nyt kauppanimiin merkkeihin. Miten voin kuluttajana tietää, että ki-lahtaa ruuan hinnasta osuus myös tuottajan kassaan? Räisänen pohtii.

Turun yliopisto julkaisi viime kesänä tulokset kyselystä, jossa arvioitiin ihmisen arvoisen elämän mahdollistavan ruokakorin hintaa.

Tutkimuksen mukaan yksin asuva nainen tarvitsee kuukaudessa ruokaostoksiin 239 euroa ja 65-vuotias 217 euroa. Sen sijaan nelihenkisen perheen, jossa on 10- ja 14-vuotiaat lapset, ruokakustannukset kohoavat 889 euroon.

**Kuluttajahinnat
nousevat
nopeammin
kuin palkat.**

- Vältämme turhia ostoksia, Heli Räisänen kertoo.

Säästöjä valmistamalla itse

Räisästen perheen ruokame-
not ovat tänä vuonna noin 800
euroa kuukaudessa. Heli-äiti on
päättänyt valmistaa perheensä
aterioista mahdollisimman pal-
jon itse.

Hän kehuu Marttojen Pen-
ninvenyttäjän keittokirjaa, josta
löytyy hyviä ohjeita edullisen
ruoan tekemistä varten.

- Me emme tee gourmet-ruo-
kaa vaan suomalaista perusruo-
kaa. Suunnittelemme ruuan-
laittoa etukäteen ja vältämme
turhia ostoksia käymällä ruo-
kakaupassa vain pari kertaa vii-
kossa. Hintoja tutkitaan tar-
kasti. Lisäksi näillä hirveillä
hinnoilla omatarveviljely, mar-
jastaminen ja sienestäminen
ovat alkaneet kiinnostamaan,
Räisänen kertoo.

TEKSTI JA KUVAT MIKA RINNE

Kuluttajalle inflaation todellisuus iskee viimeistään ruokakaupassa

Moni talous pian ahdingossa

Kuluttajaliiton kyselytutkimuksen mukaan lähes
puolella kotitalouksista ei ole varaa elinkustannusten
nousuun yli sadalla eurolla kuukaudessa ilman, että
kotitalous joutuu ahdinkoon.

Inflaatio on piinannut suo-
malaistalouksia erityises-
ti kuluvana vuonna, ja tule-
vana talvena odotetaan kylmää
kyytiä muutenkin kuin säiden
osalta. Polttoaineen hinnat ovat
pahimmasta huipus-
ta laskeneet, mutta ovat
edelleen korkealla. Al-
kutuotannon kustan-
nukset ovat kasvaneet,
kun esimerkiksi lan-
noitteiden hinnat ovat
kasvaneet merkittävästi
jo ennen Ukrainan
sotaa.

- Kuluttajalle inflaation todelli-
suus iskee viimeistään ruokakau-
passa, kun ostoskorin hinta jat-
kaa kasvamistaan. Lisäksi päälle
lyödään sähkön hirtittävät hin-
nannousut, jotka lisäävät meno-
ja entisestään. Inflaatio iskee mo-
neen kertaan, kansanedustaja
Jussi Wihonen kuvaa tilannetta.

Kova talvi edessä

Kuluttajaliiton kyselytutkimuk-
sen mukaan lähes puolella koti-

talouksista ei ole varaa elinkus-
tannusten nousuun yli sadalla
eurolla kuukaudessa ilman, että
kotitalous joutuu ahdinkoon. Vii-
dennes kotitalouksista ei kestäisi
minkäänlaisia elinkustannusten,

kuten asumisen, elin-
tarvikkeiden tai ener-
gian, hinnannousuja.

Vain noin 15 pro-
senttia kyselyyn vas-
tanneista kotitalouk-
sista kestäisi yli 500
euron elinkustan-
nusten nousun kuu-
kaudessa. Haasteet

korostuvat erityisesti yksinhuol-
tajien talouksissa, joista noin 30
prosenttia ilmoitti, että maksuva-
raa kustannusten nousuun ei ole
lainkaan ilman taloudellisen ah-
dingon vaaraa.

- Kyselyn tulokset luovat synk-
kää kuvaa tulevasta talvesta. Ko-
titaloudet ovat hätää kärsimäs-
sä. Apua tarvittaisiin nyt eikä
pahimman hädän hetkellä. Hil-
jattain uutisoitiin jo neljän tu-
hannen suomalaisen saaneen
maksuhäiriömerkinnän maksa-

mattomien sähkölaskujen takia.
Ja pahin hinnannousu on vasta
edessä, Wihonen kuvaa synkkää
tilannetta.

Kansalaiset tarvitsevat turvaa

Wihosen mukaan tulevan tal-
ven haasteet ovat ankarat ja kan-
salaiset tarvitsevat turvaa. Selvää
on, että esimerkiksi sosiaalitoi-
men asiakkaiden ja tukihakemus-
ten määrä tulee kasvamaan hur-
jasti.

- Kansalaiset tarvitsevat apua
kuitenkin nopeasti, eikä kellään
ole varaa jäädä odottamaan tuki-
päättöksiä tai suunnitelmia mon-
taa kuukautta.

Wihonen jätti aiheesta kirjal-
lisen kysymyksen, josta hän tie-
dustelee hallitukselta, miten
kuluttajia aiotaan tukea elinkus-
tannusten nousun kriisissä ja mi-
ten kuluttajien arvellaan selviä-
vän kriisistä. Lisäksi Wihonen
tiedustelee, miten eri virastoissa
on varauduttu ruuhkiin, kun tu-
kihakemusten määrä tulee kasva-
maan räjähdysmäisesti.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVA LEHTIKUVA

RIITTÄÄKÖ KAIKILLE SUOMALAISILLE RUOKAA MYÖS KRIISIAIKOINA?

VENÄJÄ ja Ukraina muodostavat
yhdessä suuren osan maailman veh-
nän tuotannosta. Venäjän hyök-
käyssota vaarantaa Ukrainan viljan-
tuotannon, ja ruokapula on entistä
konkreettisempi uhkakuva myös
Suomessa.

Perussuomalaisten puoluesihtee-
ri **Arto Luukkanen** toteaa, että
elintasoeroista johtuen ruuan saa-
tavuuden ongelmat ovat Suomessa
todellisuutta jo tänä päivänä.

- Tällä hetkellä ruokaa sinänsä on,
mutta ympäri Suomea kiertäessä-

ni olen havainnut, että on paljon ih-
misiä, joilla ei ole käytössään sitä
ruokaa, jonka he tarvitsisivat. Kyse
on siitä, että rikkaille ja hyvinvoivil-
le syötävää riittää, he aina pärjää-
vät. Suuri kysymys onkin, pärjääkö
tavallinen ihminen.

Perussuomalaiset haluavat he-
rättää kansallista keskustelua sii-
tä, että myös pienituloisille riittäi-
si haastavina aikoina ruokapöytään
terveellistä ja maittavaa ruokaa.

Ruokaa ei saada pöytiin ilman
ruuantuottajia. Perussuomalaiset

katsoo, että mahdollisimman suuri
omavaraisuusaste ruuantuotannossa
on Suomelle elintärkeää.

- Suomalaista ruokaa ei saada il-
man suomalaista tuottajaa. Asia on
hyvin yksinkertainen: suomalainen
maaseutu uhkaa kuolla pois, ellei
tuottajille jää enemmän vastiketta
tuotantotyöstä. Suoraan sanottuna
siis enemmän rahaa.

- Rahaa tarvitaan, koska tuotan-
to maksaa. Lannoitteet, polttoai-
neet ja muu energia maksavat tällä
hetkellä niin paljon, että tuotan-
nosta on tulossa lähes mahdotonta.
Kentällä kiertäessäni viesti on ol-
lut yksiselitteinen: hallituksen tu-
lee nyt tehdä asialle jotain, Luukka-
nen sanoo.

*Terveydenhuollon aikapommi
räjähtämässä käsiin:*

Osa suomalaisista jäämässä kokonaan ilman hoitoa

Suomea koettelee ennennäkemättömän paha ja yhä syvenevä terveydenhuollon kriisi, jonka vuoksi osa suomalaisista on vaarassa jäädä kokonaan vaille hoitoa. Hallitus on onnistunut syventämään kriisiä entisestään käsittämättömillä ratkaisuuillaan: siirtämällä hoitamitoituksen toteutumisen seuraavalle hallitukselle, kiihdyttämällä hoitajien joukkopakoa alalta pakkolaeilla ja suunnittelemalla laittomasti maassa oleskeleville ohituskaistaa terveydenhoidon palveluihin.

Perussuomalaisten sairaanhoitajataustainen kansanedustaja **Arja Juvonen** on todella huolissaan Suomen lähitulevaisuudesta terveydenhuollon suhteen. Hän pelkää, että Suomessa ollaan jo Ison-Britannian tiellä, missä on jouduttu sulkemaan hoivakoteja, koska hoitohenkilökuntaa ei ole tarpeeksi. Juvosen mielestä sairaalapaikkoja ei Suomessa saa missään tapauksessa vähentää enää enempää.

- Terveydenhuollon kriisi koskettaa hyvin laajasti lähes kaikkia suomalaisia. Se tarkoittaa pitkiä odotusajoja esimerkiksi päivystykseen pyrkivien kannalta, jatkohoitopaikan saamisesta tai sairaaloiden osastoilla hoivapaikkoja odotellessa, jolloin myös yhteiskunnan kustannukset li-
sään-

tyvät sakkomaksujen myötä, Juvonen kertoo.

- Kun lääkäriin ei pääse, viivästyvät sairauksien toteamiset ja sairaudet mahdollisesti kroonistuvat ja vakavoituvat. Esimerkiksi syöpiä voi jäädä toteamatta. Kun yhteiskunta säästää esimerkiksi vanhusten hoidossa ja hoivapaikoissa ja niitä suljetaan henkilöstöpulan vuoksi, joutuu yhä useampi huonokuntoinen vanhus olemaan omassa kodissaan liian vähäisen hoidon turvin. Silloin on kysymys ihan heitteillejätöstä.

Ilmaiset palvelut laittomasti maassa oleskeleville

Yksi käsittämättömmimmistä hallituksen suunnitelmista keskellä hallitsematonta hoitoalan kriisiä on ohituskaistan

- Jos ei ole henkilökuntaa, ei ole hoitoakaan, Arja Juvonen muistuttaa.

luominen terveyspalveluihin laittomasti maassa oleskeleville suomalaisten ohi. Sellainen päätös

linen juuri nyt, kun kansainvälinen turvallisuustilanne on radikaalisti muuttunut Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa.

Tässä vaiheessa kukaan ei tiedä, miten pahaksi sota voi vielä eskaloitua, mutta terveydenhuollon resurssien tarve kasvaa varmasti koko ajan.

- Tässä on selvä mahdollisuus hybridivaikuttamiseen esimerkiksi ruuhkauttamalla suomalainen terveydenhuolto. Asia on ongelmallinen myös yhdenvertaisuuden kannalta. Miten me voimme antaa laittomasti maassa oleskeleville ohituskaistan ilmaisiin terveydenhuollon palveluihin, jos kerran suomalaisetkaan eivät niihin pääse? Tämä lisää riskillisuutta ja ihmiskauppaa, ja me maksamme heidän hoitonsa, Juvonen moittii.

Yhteiskunnan välinpitämättömyyttä

Terveydenhuollon kriisi pitäisi saada ratkaistua mahdollisimman pian. Juvonen uskoo krii-

"Kun lääkäriin ei pääse, viivästyvät sairauksien toteamiset ja sairaudet mahdollisesti vakavoituvat."

"Onhan tämä yhteiskunnan välinpitämättömyyttä, että tällaista voi tapahtua."

sin pahenevan, jos hoitajia ei nyt kuulla. Yksityisellä sektorilla terveydenhuolto vielä toimii, mutta

ta valitettavasti kaikilla ei ole yksityiselle puolelle varaa mennä. Jo nyt on sattunut tilanteita, joissa jopa ambulanssit ovat joutuneet odottamaan päivystykseen pääsyä ja ikäihmisiä on löydetty kotoaan

hyvin huonokuntoisina tai jopa kuolleina.

- Onhan tämä yhteiskunnan välinpitämättömyyttä, että tällaista voi tapahtua. Jos ei ole henkilökuntaa, ei ole hoitoakaan. Vaikka pääsisi lääkäriinkin, ei sekään riittä, jos ei ole hoitajia. Pahin tilanne jonojen suhteen on hammashoidossa, kun hammaslääkärin lehdukset pitäisi hoitaa hyvissä ajoin. Vanhustenhoivassa suun terveydenhuoltoon ei riitä aikaa eikä resursseja. Ihmisten suun terveys heikkenee ja kansansairaudet lisääntyvät, Juvonen uskoo.

Yhteiskunnan kriisit heikentävät ostovoimaa

Nykyään jo vaaditaan yhä useammalta omaiselta entistä suurempaa osallistumista läheistensä

Kunnalliseen hammaslääkəriin saattaa olla kuukausien tai jopa vuoden jono.

hoitoon. Sen vuoksi perussuomalaiset ovat nostaneet eduskunnassa esiin omaishoitajien verovapauden. Läheisistään huolen pitäminen kuuluu totta kai jo suomalaisten arvomaailmaan, mutta silloin myös yhteiskunnan on tultava vastaan muun muassa siinä, miten työssäkäyvä omaishoitaja pystyy hoitamaan läheistään työnsä ohessa.

- Yhteiskunnassa on nyt käynnissä monta kriisiä. Venäjän sodasta johtuva energiakriisi ja energian hinnannousu heikentävät ihmisten ostovoimaa. Silloin ei ole varaa laittaa rahaa terveydenhoitoon, kun kaikki menee asumiseen ja elämiseen. Toki lääkkeidenkin hinnat ovat kovat, Juvonen pohtii.

Jonninjoutavia työryhmiä

Perussuomalaisten mielestä pitää käydä läpi koulutuspolku ja koulutuksen sujuvoittamiseksi ja nopeuttamiseksi. Perussuomalaiset ovat esittäneet muun muassa hoitajien koulutuksen lyhentämistä. Lääkärripulaan perussuomalaiset ovat esittäneet uutta koulutuspolkua sairaanhoidajasta lääkäriksi. Perussuomalai-

set ovat esittäneet myös toimenpideohjelman, jolla keskityttäisiin esimiestyön laadun parantamiseen ja esimiesten tukemiseen. Hoiva-alalla esimiehillä on valtava suuri vastuu, eikä heitä saa jättää yksin.

- Koulutuspaikkoja on lisättävä, ja omaishoidon tuki on saatava verovapaaksi. Hallitus on perustanut sotealan parantamiseen tähtäävän työryhmän, mutta on käynyt ilmi, ettei sillä ole mitään avaimia kriisin ratkaisemiseksi. Herää kysymys, miksi tällaisia jonninjoutavia työryhmiä perustetaan

ja satsataan niihin aika paljon myös rahaa, jos ne eivät tuo mitään ideoita, Juvonen ihmettelee.

Sote-uudistus on susi jo syntyessään

Hallitus on luvannut lisätä hoiva-avustajien ja sairaanhoidajien koulutusta, mikä on hyvä asia, mutta syyskuussa tulneiden yhteishakutietojen perusteella esimerkiksi sairaanhoidajakoulun hakijamäärä on romahtanut. Juvonen pitää tietoa hälyttävänä. Hoitajien ammatin arvostus on saatava huippuunsa lisäämällä

porkkanoita. Peruspalkka on tässä avainasemassa.

- Perussuomalaisissa on paljon hoitoalan ammattilaisia tekemässä työtä ruohonjuuritasolla potilaiden keskellä, ja he tietävät, mitä se työ todellisuudessa on. Suomalaisten hyvän julkisen terveydenhuollon ylläpitäminen on meille hyvin tärkeä teema. Soteuudistuksen astuessa voimaan ensi vuonna suurin huoli on rahoituksen riittävydestä.

- Perussuomalaiset ovat olleet koko ajan sitä mieltä, että sielä tulee vastaan melkoinen aikapommi, ja tämä on nyt toteutuksessa, kun on käynyt ilmi, että hyvinvointialueilta puuttuu rahaa puolitoista miljardia euroa. Se tarkoittaa sitä, että hyvinvointialueet tekevät alijäämät budjetit ja joutuvat ottamaan velkaa ensimmäisenä toimintavuotenaan. Sote-uudistus on susi jo syntyessään, Juvonen päivittele.

Työmarkkinapöytiin saatiin sentään sopu

Juvonen on erittäin helpottunut siitä, että hoitajaliittojen työ-

markkinakiistaan saatiin sentään sopu. Palkkaratkaisu, työolojen parantaminen ja koronakorvaus ovat seikkoja, jotka ovat hoitoalalle merkityksellisiä. Sovun saaminen kertoo siitä, että alan veto- ja pitovoimaa halutaan parantaa. Juvonen toivoo sen olevan myös viesti hoitoalan opiskelijoille ja alaa harkitseville. Kun maailmalla myrskyä ja Euroopassa soditaan, tarvitaan yhteen hiileen puhaltamista.

- Yksikään teko tai puheenvuoro hoitajien ja heidän hoidettavien puolesta ei ole ollut turha. Olemme kaikki samassa veneessä ja jokainen meistä tarvitsee joskus hyvää hoitoa. Suomen on näytettävä hoitoalan ammattilaisille signaali, että heidän työllään on merkitystä ja arvoa. Työmarkkinakiista on aiheuttanut laajasti stressiä varmasti kaikille. Toimiva terveydenhuolto on yksi suurimmista huoltovarmuustekijöistä yhteiskunnassa, Juvonen sanoo.

TEKSTI MIKA MÄNNISTÖ
KUVAT LEHTIKUVA JA PS ARKISTO

MAKSUTON TERVEYDENHUOLTO ILMAN OLESKELULUPAA ON MERKITTÄVÄ VETOVOIMATEKIJÄ

Perussuomalaisten kansanedustajat ihmettelevät, miksi laki, jolla hallitus haluaa laajentaa laittomasti maassa olevien terveyspalveluita, yrittäää joutaa eduskunnasta läpi mahdollisimman suppealla käsitteilyllä.

Perussuomalaiset eivät halua, että Suomeen syntyy rinnakkaisyhteiskunta, jossa henkilö voi asua Suomessa laittomasti vuosikautia ja käyttää yhteiskunnan verorahoitteisia palveluita, vaikka hänellä ei ole katsottu edellytyksiä oleskelulupa tai hänet on jopa määrätty karkotettavaksi.

- Useimmissa muissa yhteiskunnissa laittomasti maassa oleskeleville ei ole tarjolla laajoja terveyspalveluita eikä mikään sopimus velvoita Suomea niiden tarjoamiseen, mutta vihervasemmisto haluaa ideologisesti syistä tehdä laittomasti maassa oleskelemisesta mahdollisimman helppoa, Arja Juvonen, Kaisa Juuso ja Minna Reijonen moittivat.

Kyseessä ei ole ainoastaan kustannuskysymys, vaan myös turvallisuuskysymys.

- Perussuomalaiset haluavat kuulla myös suojelupoliisin ja sisäministeriön kannan asiaan sekä hallintovaliokunnan lausunnon. Useimpia muita EU-maita laajempien terveyspalveluiden tarjoaminen laittomas-

ti maassa oleskeleville toimii veto-voimatekijänä ja mahdollistaa myös hybridisodankäynnin Suomea vastaan. Vihamielinen valtio voi yrittää ylikuormittaa maamme terveydenhuollon lähettämällä tänne kymmeniä tai satoja tuhansia henkilöitä hakemaan hoitoa.

Myös esityksen alhainen kustannusarvio herättää kysymyksiä.

- Esitykselle on varattu budjetissa vain yhden miljoonan euron määräraha. Maksuton terveydenhuolto ilman oleskelulupaa on kuitenkin merkittävä vetovoimatekijä ja voi kannustaa suuria ihmisjoukkoja tulemaan Suomeen pelkästään suomalaisten veronmaksajien kustantaman hoidon toivossa. Hyvinvointialueilta puuttuu budjetissa tälläkin hetkellä puolitoista miljardia euroa.

- Kun tilanne on se, että nykyistään palveluverkkoa laillisesti Suomessa asuville ei ole varaa ylläpitää, vaan päivystyksiä joudutaan yhdistämään ja sairaaloita sulkemaan, hallituksella pitäisi olla huoli siitä, kuinka hoidetaan edes nykyisin terveyspalveluihin oikeutetut, asiakasmaksuja maksavat potilaat. Nyt hallitus kuitenkin haluaa houkutella ulkomaalaisia Suomeen hoitoa hakemaan, ja anonymiteetin nimissä heiltä ei haluta periä asiakasmaksuja edes silloin, kun he ovat toisen EU-jäsenvaltion kansalaisia ja Suomella olisi siihen oikeus, Juvonen, Juuso ja Reijonen ihmettelevät.

”Yhteiskunta katsoo, miten pitkään omaishoitajan selkä kestää”

Omaishoitajat ovat merkittävä voimavara terveydenhuollon resurssipulasta kärsivälle Suomelle. Tämän pitäisi näkyä myös arvostuksessa, mutta valitettavasti näin ei ole.

Eläkkeellä oleva **Vuoko Hiekkänen** toimii veljensä kanssa äitinsä omaishoitajana Jyväskylässä. He eivät ole tehneet virallista omaishoitosopimusta kaupungin kanssa.

- Minä käyn hoitamassa äitiä päivällä ja veljeni yöaikaan. Veljeni on usein noin viikon kestävällä työkomennuksella, jolloin minä hoidan äitiä ympärivuorokautisesti, Hiekkänen kertoo.

Hiekkänen on 72-vuotias ja hänen äitinsä 98-vuotias. Äiti asuu omakotitalossa.

- Hän haluaa asua kotonaan. Muisti hänellä pelaa, polvissa on tekoni veit ja sydänlääkettä tarvitaan. Asunnosta on otettu kynnykset ja matot pois, jotta hän ei kaatuilisi rollaattorin kanssa kulkiessaan, Hiekkänen selvittää.

Omaishoitajan rooli ei ole helppo tytär-äiti-suhteessa, ja välillä siinä koetellaan hermoja.

- Äiti voi käyttäytyä kuin uhmaikäinen. Esimerkiksi kaikki vaatteet kokeillaan ja valitaan lopulta se ensimmäinen vaatekerta. Saamme kotihoidolta äidille pesuapua. Se on helpottanut tilannetta, koska pesemisestä tuli riitaa. Äidin mielestä me lapset emme osanneet pestä häntä, mutta hoitajien kanssa se onnistuu, Hiekkänen kertoo.

Jaksaminen huolestuttaa

Omaishoitajan työ voi olla hoidettavan kunnon takia fyysisesti ja psyykkisesti niin raskasta, että oman hyvinvoinnin huolehtiminen jää toiseksi.

Hiekkänen pääsee tuuletamaan ajatuksiaan järjestötoiminnassa ja tuttaviansa kanssa, mutta hän tietää paljon neljän seinän sisälle jumiutuneita omaishoitajia.

- Olen huolissani heidän jaksamisestaan. Hoidettavan loma-

paikkoja ei ole tarpeeksi. Ihmiset ovat jääneet kuplaan jo korona-aikana. Puolisoa hoidetaan ympärivuorokautisesti, ja vapaa-aikaa ei ole. Heille pitäisi löytää henkireikä tai ystävä, jolle voisi purkaa tunteja, miten päivä on mennyt, Hiekkänen sanoo.

Hiekkasta harmittaa, kun omaishoitosopimuksen tehneille omaishoitajille ei makseta enempää korvausta.

”Tuntuu siltä, että viimeinenkin pisara vedetään selkänahasta.”

- Se on älyttömän pieni palkkio sille, joka joutuu olemaan siinä ympärivuorokautisesti.

Tuntuu siltä, että viimeinenkin pisara vedetään selkänahasta ja yhteiskunta katsoo, miten pitkään

omaishoitajan selkä kestää, Hiekkänen jyrähtää.

Häntä mietityttää, miten omaishoitajien tukimuotojen käy, kun niiden järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille ensi vuoden alusta alkaen.

- Siellä rahalla on paljon kovaäänisiä ottajia, ja pienet jäävät helposti isompien jalkoihin, Hiekkänen pelkää.

Omaishoidon tarve ei vähene

Omaishoitajaliiton toiminnanjohtaja **Sari Tervosen** mukaan hyvinvointialueet eivät muuta omaishoitajan oikeuksia jaksamista tukeviin palveluihin.

- Lähtökohtaisesti mikään ei muutu sosiaalilainsäädännössä ja tarpeet eivät poistu. Siellä on edelleen palveluja, kuten omaishoitajan oikeus vapaapäiviin, joiden ajaksi hoidettavalle tarjotaan paikka esimerkiksi perhehoidosta, Tervonen sanoo.

Omaishoidon tuki, eli palkkiot ja palvelut, on myös jatkossa harkinnanvaraista, ja silloin voidaan jakaa niukkuutta.

- Niistä voidaan valitettavasti tinkiä, jos on rahasta pula, kuten on tehty aiemminkin. Hyvinvointialueilta on viestitty, että rahaa

Omaishoitajat ovat merkittävä voimavara terveydenhuollon resurssipulasta kärsivälle Suomelle.

Omaishoitajan rooli ei ole helppo tytär-äiti-suhteessa, ja välillä siinä koetellaan hermoja. Kuvituskuva.

on tulossa valtiolta liian vähän. Sen sijaan omaishoitajille pitäisi tarjota lisää tukipalveluja ja nähdä, että heidän hyvinvointinsa tuosäästöjä pitkällä aikavälillä, Tervonen painottaa.

Sopimusomaishoitajia ja muita sitovasti, vähintään kahdesti viikossa vastuuta kantavia omaishoitajia on Suomessa kaikkiaan 350 000.

- Väestö ikääntyy, eikä palveluiden ja omaishoidon tarve vähene. Pitäisi päättää omaishoidon resursoimisesta, palveluista ja kehittämisestä omaishoitajille kohtuullisin ehdoin, että omaishoitajat jaksavat hoivavastuussaan. Esimerkiksi asiakasmaksuja voidaan huoventaa tai jättää perimättä pienituloisilta, Tervonen havainnollistaa.

Omaishoitajat ovat merkittävä voimavara terveydenhuollon resurssipulasta kärsivälle Suomelle.

- Suomalaiset haluavat hoitaa läheisiään. Se on inhimillisesti merkittävää työtä läheisten hyväk-

si ja taloudellisesti kannattavaa yhteiskunnalle, kun hoidettavat eivät tarvitse yhteiskunnalle kalliimpaa hoitoa, esimerkiksi hostettua palveluasumista, Tervonen muistuttaa.

TEKSTI MIKA RINNE
KUVAT MIKA RINNE, ISTOCK
JA LEHTIKUVA

Vuokko Hiekkasta harmittaa, kun omaishoitosopimuksen tehneille omaishoitajille ei makseta enempää korvausta.

Hoitopaikat tulevat yhteiskunnalle kalliiksi

Yksi omaishoitaja säästää jopa 10 000 euroa vuodessa

Perussuomalaiset vaativat, että omaishoitajien antama panos hoivaa tarvitseville ja yhteiskunnalle tunnustetaan ja tunnustetaan vihdoin. Omaishoitajat työskentelevät omaistensa parissa usein jaksamisensa rajoilla ja ovat itsekin suurelta osin ikäihmisiä.

Omaishoito on ennen kaikkea inhimillinen teko läheiselle, mutta se myös säästää valtavasti yhteiskunnan resursseja ja rahaa. On arvioitu, että yksi omaishoitaja säästää jopa 10 000 euroa vuodessa, kun hoidettava ei tarvitse niin paljon julkisia palveluita. Vuositasolla puhutaan yhteensä miljardiluokan säästöistä.

Omaishoitajia tuettava

Perussuomalaisten naisjärjestö korottaisi omaishoitajien palkkioita tuntuvasti sekä loisi toimivat sijaisjärjestelyt, joilla tuetaan omaishoitajien jaksamista.

- Nyt sijaisia ei tahdo saada ja kuntakohtaiset omaishoitajien

olosuhteiden erot ovat merkittäviä. Vaikka korvausten ja sijaisen määrän nostosta tulisi suuria lisäkustannuksia valtiolle, ne säästyvät sosiaali- ja terveyspalveluiden menoista moninkertaisesti.

Työehtoja ja palkkioita korotettava

Perussuomalaiset Naiset korostaa, että koulutetuista hoitajista ja omaishoitajista on huutava pula, jota voidaan korjata vain työehtoja ja palkkioita korottamalla.

- Omaishoitajille tarvitaan tukea esimerkiksi kotihoidon muodossa, mutta kotihoitajat ovat kiireisiä ja alipalkkattuja. Heillä ei riitä aikaa hoidettaville, ja käynnit tehdään pikaisesti pois alta. Toisaalta omaishoitajat ovat

usein ilman lomaa ja palavat loppuun, jolloin hoidettava saat-
taa joutua ympärivuorokautisen hoidon piiriin – eikä se ole kenenkään etu.

Perussuomalaiset Naiset rahoittaisi omaishoitajien, heidän sijaistensa ja sekä kotipalvelun työolojen että -ehtojen parannuksen muun muassa leikkaamalla toimimattomasta kehitysavusta.

"Suomalaiset haluavat hoitaa läheisiään."

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVA ISTOCK

"Ei-toivottuihin paikkoihin on vaikea saada työntekijöitä"

Päiväkotien vaikeuksista on puhuttu jo vuosia. Alueellinen eriarvoistuminen ja henkilöstöpula vaikuttavat yhä useamman lapsen varhaiskasvatukseen.

Lokakuun alussa Espoon varhaiskasvatustehtäviin oli Kuntarekryn nettisivuilla yli 70 työpaikkaa avoimena. Keväällä Kuntaliiton kehittämisspällikkö **Jarkko Laitinen** kertoi Kuntalehdelle, että yhden kaupungin uuden päiväkodin avaaminen tyssäsi siihen, että yhtään työnhakijaa ei ollut hakenut sinne töihin.

Laitisen mukaan hakijoiden joukossa ei ollut edes ei-kelpoisia.

Henkilöstöpula on usein alueellista

Espoossa varhaiskasvatuksen opettajana työskentelevä **Julia** kertoo, että henkilöstöpula on usein alueellista. Hänen mukaansa syitä on monia, mutta yksi niistä on henkilökunnan työssään kokema riittämättömyyden tunne sekä se, että tietyillä alueilla on selkeästi paljon niitä lapsia, jotka tarvitsevat erityistä tukea esimerkiksi kielen tai häiriökäyttäytymisen takia.

- Omassa työpaikassani henkilöstövaje koettiin niin, että yhden työntekijän lähdettyä lähti toinen ja kolmas. Tästä puhutaan henkilökunnan kesken jo ilmiönä. Kun useampi työntekijä lähtee, on tilalle hankala saada työntekijöitä ja työpaikka alkaa hakijoiden silmissä vaikuttaa ei-toivotulta. Mainerneen palautus voi kestää pitkään, ja meidän yksikössämme työ on yhä "käynnissä", hän sanoo.

Työ muuttunut vuosien varrella

Pirkanmaalla työskentelevä **Kaisa** on ollut vuoden eläkkeellä varhaiskasvatuksen opettajan työstä. Hän kuitenkin jatkaa työtään sijaisena, koska ei omien sanojensa mukaan muutakaan voi.

- Sijaistan useassa päiväkodissa. Viime viikollakin heräsin siihen, kun yhden paikan johtaja soitti, että alle kaksivuotiaiden ryhmästä puuttuu kaksi työntekijää, hän kertoo.

Kaisa aloitti työt jo 1980-luvun alussa. Hän on työskennellyt vuo-

sien varrella eri puolella Suomea.

- Työ päiväkodeissa on muuttunut valtavasti. Muutosta on tapahtunut kirjaamisten, varhaiskasvatussuunnitelmien, koulutusten ja erilaisten projektien kanssa. Niitä kaikkia on tullut paljon lisää.

Eritystä tukea vaativia lapsia yhä enemmän

Kaisan mukaan lapsiryhmissä on yhä enemmän haasteita, jotka vaativat varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja psykologin apua.

- Tänä syksynä haasteelliselta on tuntunut ukrainalaisten lasten ryhmä, jossa olen muutamia päiviä ollut sijaisena. Heidän kanssaan haasteena on kielitaito ja se, ettemme voi tietää, mitä kaikkea he ovat joutuneet kokemaan, Kaisa kertoo.

Hän sanoo, että ryhmässä on ukrainalainen kasvattaja, mutta kun hän on ollut poissa, henkilökunnalla on tekemistä.

- Tämä tilanne on korostunut esimerkiksi ulkoilussa, jolloin on vaikea tietää, mitä lapset keskenään keskustelevat. Eritoten lasten väliset riitatilanteet ovat hankalia, kun kielitaito puuttuu.

Kaisa puhuu lasten auktoriteettivastaisuudesta.

- Viime kevät oli joidenkin poikien osalta raskas. Moni heistä on

niin digimaailmaan uppoutuneita, jolloin tavalliset perinteiset leikit eivät kiinnosta.

Puhelinkellojen käyttö tuo uusia ongelmia

Digilaitteiden käyttö on aiheuttanut myös uudenlaisia huolia.

- Tänä syksynä ryhmässämme oli lapsi, jolla oli ekaluokkalaisten suosikkilaitte, puhelinkello. Lapsi oli kuvannut sillä toisia lapsia. Tilanne oli vaikea, sillä päiväkodissa on paljon vanhempia, joilta on pyydetty lupa lapsen kuvaamista varten, hän sanoo.

Kysyttäessä, miten kauan Kaisa haluaa jatkaa sijaistamista, hän ei

"Eritoten lasten väliset riitatilanteet ovat hankalia, kun kielitaito puuttuu."

Päiväkodeissa on eroja. Kuivustokuva.

"Joissain yksiköissä on havaittavissa henkilökunnan poissaolojen ja irtisanoutumisten suma."

Vanhemmat eivät saa aina valita, millaiseen päiväkotiin lapsi joutuu. Kuvi-
tuskuva.

osaa vastata.

- Minulla ei ole vielä lapsenlapsia, joten aikaa on. Kun vielä jaksan, haluan auttaa, kun tiedän, miten pulassa he välillä ovat siellä, hän sanoo.

Hyvämaineisessa päiväkodissa ei ole sijaispulaa

Marianne työskentelee erityislastentarhanopettajana Helsingissä. Hän on ollut alalla yli 10 vuotta. Hän kuvailee työyhteisöään huipputiimiksi. Marianne kertoo seuranneensa alansa kriisiytyntä tilannetta huolestuneena.

- Itse en ole kokenut työuupumusta, mutta sen sijaan riittämättömyyden tunnetta aika ajoin. Minulla on ollut onni olla töissä yksiköissä, joissa on pääosin tosi sitoutunutta ja ammattitaitoista henkilökuntaa. Meillä johtamienkin on kohdallaan.

- Tiedän, että joissain yksiköissä on havaittavissa sellainen henkilökunnan poissaolojen ja irtisanoutumisten suma. Ja se kun sitten lähtee vyörymään, niin ollaan pulassa.

Marianne sanoo, että lopuksi uupuvat myös ne pätevimmat ja sitoutuneimmatkin.

- Työntekijät vaihtavat alaa ja yksikköä, paremman toivossa. Todennäköisesti alueelliset erotkin

vaikuttavat tähän kuten nyt kouluissa jo nähdään. Jos esimerkiksi Helsingin Punavuoreen saadaan sama tuki ja resurssit kuin vaikka kaupungin pohjoisosassa sijaitsevaan Puistolaan, niin siitä voi päättellä jotain. Toki niitä on jotain lisärahoituksia alueellisten tarpeiden mukaan, mutta tuntuu, että se on riittämätöntä.

Monikulttuuriset taustat lisäävät haasteita

Mariannen mukaan monikulttuuriset taustat tuovat omat haasteensa.

- Onhan se eri juttu opettajalle, jos ryhmässä lapsilla kotikielenä yli puolella on eri kieli kuin suomi ja toisessa ryhmässä näitä kielen oppijoita on vain muutama. Kumpaan ryhmään vähän yli parikymppinen yliopiston penkiltä tullut ope menee, hän kysyy ja lisää:

- On selvää, että sijaisista on pulaa. Tämä ala ei houkuta, ja tuntuu, että lähihoitajakoulutus on ollut vähän sellainen koulutus, että sinne ohjataan ne, jotka eivät oikein tiedä, mitä alkaisivat tehdä tai opiskella.

TEKSTI HELI-MARIA WIIK
KUVAT LEHTIKUVA

Opettajien aika ei riitä kaikille

Monikulttuurisuus lisää ongelmia kouluissa

Suomessa on peruskouluja, joissa arkisissa kohtaamisissa ei puhuta enää lainkaan suomea. Espoossa ja Vantaalla vieraskielisen väestön osuus on korkeimmillaan yli 50 %. Turusta löytyy koulu, jonka oppilaista 90 % puhuu äidinkielenään muuta kieltä kuin suomea tai ruotsia.

Kaupunkilehti Länsiväylän haastattelemat espoolaiset isät kertoivat jo viime talvena, että heidän lastensa kouluissa esiintyy yhä enemmän väkivaltaa, jengiytymistä ja muiden oppilaiden koulunkäynnin terrorisointia. Häiriköt ovat maahanmuuttajataustaisia lapsia, jotka eivät pärjää muun luokan mukana.

Opettajan aika, huomio ja voimavarat eivät riitä erityistä tukea vaati-
viin oppilaisiin ja koko muun luokan opettamiseen. Isät kysyvät, onko meillä varaa mennä se paras enemmistö oppilaista, joiden koulunkäyntiä erityisoppilaat terrorisoivat.

Samaa pohtii myös kansanedustaja **Ari Koponen**, jonka mukaan suomalainen peruskoulu on ollut suuri menestystarina, mutta menneisyys ei ole tae tulevasta.

- Meillä on peruskouluja, joissa arkisissa kohtaamisissa ei puhuta enää lainkaan suomea. Espoossa ja Vantaalla vieraskielisen väestön osuus on korkeimmillaan yli 50 %. Turusta löytyy koulu, jonka oppilaista 90 % puhuu äidinkielenään muuta kieltä kuin suomea tai ruotsia. On luokkia, joissa ei ole yhtään suomenkielistä oppilasta, paljastaa Koponen.

Ilman suomen kieltä ei integroituminen onnistu

Nykyisessä ympäristössä kielen oppiminen on lähes mahdotonta, kun vertaisoppimista ei enää tahdu eikä halua oppimiseen ole. Tämä on Koposen mukaan ongelman ydin, sillä ilman suomen kieltä integroituminen yhteiskuntaan ei onnistu.

- Maahanmuuttajien oppimisen ja koulunkäyntivalmiuksia tukeviin toimenpideohjelmiin punavihreä hallituksemme voi tuhlatu vuodesta toiseen kymmeniä miljoonia euroja veronmaksajien rahoja, mutta onko se tarkoituksenmukaista? Kaupungit ghettoituvat

ennen pitkää. Ihmeitä ei pystytty uusilla toimintamalleilla, hankkeilla ja miljoonilla tekemään, jos haitallista maahanmuuttoa jatketaan, Koponen painottaa.

- Tällä eduskuntakaudella olemme saaneet aikaan hyviä konkreettisia toimia koulukiukaan ja väkivallan ehkäisemiseksi sekä koko kouluyhteisön hyvinvoinnin parantamiseksi. Näiltä kaikilta putoaa kuitenkin pohja, jos hallitus ei halua puuttua ongelman juurisyihin, vaan jatkaa haitallista maahanmuuttoa etenkin tietyistä maista, joiden ongelmat tiedämme.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVA LEHTIKUVA

Käyttöhuoneiden sijaan olisi tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että Suomessa on riittävästi hoitopaikkoja ja riittävän pitkät hoitoajat.

Perussuomalaiset eivät hyväksy huumeiden käyttöhuoneita

”Salliva keskustelu huumeista on väärä viesti nuorille”

Helsingin kaupunki on esittänyt sosiaali- ja terveysministeriölle erillislain säätämistä, jotta kaupungissa olisi mahdollista kokeilla valvottua huumeiden pistotilaa. Sosiaali- ja terveysministeri Aki Lindénin mukaan asia on selvitystilassa.

”Jos pistotilojen tarkoitus on ohjata käyttäjiä hoitoon, miksi sitä ei tehdä neulosten vaihtopisteissä?”

Huumeiden käyttöhuoneissa eli valvotuissa pistotiloissa huumeiden

käyttäjät voivat käyttää laittomia päihteitä terveydenhuollon työntekijän valvonnassa. Huoneita on useassa Euroopan maassa, kuten esimerkiksi Tanskassa, Hollannissa, Espanjassa ja Sveitsissä. Tilat sijaitsevat esimerkiksi suurissa kauppakeskuksissa.

THL:n mukaan käyttöhuoneiden ensisijainen tavoite on vähentää kuolleisuutta ja sairastuvuutta tarjoamalla huumeiden pistokäyttöön turvallisempi ympäristö sekä kouluttamalla käyttöhuoneen asiakkaita turvallisempiin käyttötapoihin.

Suomessa huumeiden käyttö on enemmän sekakäyttöä.

Huoneet saivat alkunsa 1980-luvun HIV-epidemian aikana, jolloin niillä pyrittiin hillitsemään

taudin nopeaa leviämistä suonensisäisesti huumeita käyttävien keskuudessa. Toiminnan tavoitteita olivat epähygieniseen pistämiseen liittyvien riskien vähentäminen, yliannostuskuolemien ehkäisy sekä tarjota huumeiden käyttäjille kontakti päihdehoitoon ja sosiaali- ja terveydenhuoltoon.

Miksi ruiskujen vaihtopisteitä ei hyödynnetä?

Perussuomalaisten kansanedustaja ja Helsingin kaupunginvaltuutettu **Mari Rantanen** ei

ymmärrä, miksi jo tällä hetkellä käytössä olevat ruiskujen vaihtopisteet ovat jääneet kokonaan huumeiden käyttöhuonekeskustelun ulkopuolelle.

- Miksi näitä tiloja ei voitaisi hyödyntää hoitoonohjauksessa ja tuen antamisessa kuten nyt ehdotettuja huumeiden käytön laillistavia tiloja?

- Jos pistotilojen tarkoitus on ohjata käyttäjiä hoitoon, miksi sitä ei tehdä neulosten vaihtopisteissä? Rantanen kysyy.

Käyttöhuoneella on vaikea torjua sekakäytön myrkytyksiä

Rantanen muistuttaa myös, että Suomessa huumeidenkäyttö on enemmän sekakäyttöä, jolloin myrkytystilojen vähentämi-

nen käyttöhuoneiden kautta on hyvin vaikeaa.

- Huumekuolemat ovat Suomessa tyypillisesti sekamyrkytyksiä, joissa on useita aineita mukana. Tällöin käyttäjä saattaa käyttää suonensisäisen aineen käyttötilassa, mutta ottaa muita aineita muualla tuntien päästä suonensisäisestä käytöstä. Näin ollen henkilön olisi asuttava käyttöhuoneessa, jos huumekuolemiin haluttaisiin vaikuttaa.

- On myös hyvä huomata, että maissa, joissa on käyttöhuoneita, ei huumerikollisuus ole kuitenkaan vähentynyt, Rantanen toteaa.

Tärkeintä on varhainen puuttuminen

Rantasen mukaan suomalaisen

Poikansa huumeriippuvuussairauden kokenut Susanna:

Kuuden vuoden päihdekierre päättyi vasta vankilassa

Huumeisiin sortuneen poikansa kamppailua seurannut äiti ei pidä käyttöhuoneita kasvavan ongelman ratkaisuna.

Susanna (nimi muutettu) pitää huumeiden käyttöhuonekokeilua keinona lakaista ongelma ”maton alle”.

- Minulle, tulee niistä mieleen ensiksi se, että kunnon kansalaiset haluavat häiritsevät yksilöt pois kadulta, jolloin heidän ei tarvitse katsella narkkareita ym-

pärillään.

Susanna sanoo, että hoitojen tarjoajat eivät halua edes keskustella saatavilla olevien hoitojen ja ehkäisevän päihdetyön tehotto- muudesta.

- Huumekuolemaongelmaan etsitään ratkaisua EU:n mallin mukaisista piikityshuoneista. A-

klinikan ja Irti Huumeista ry:n porukat käyttävät käyttöhuonekeskustelun lisäksi energiansa niin sanotun stigman vähentämiseen erilaisin termikikoin.

Susannan mielestä päihdekentän tulisi puhua huumeriippuvuussairauden aiheuttamasta rikollisuudesta ja elämänhallinnan täydellisestä menettämisestä.

- Fokus pitäisi olla siinä, miten nämä mittavat henkilö- ja perhekohtaiset tragediat pystyttäisiin estämään ja huumeriippuvaisten määrää saataisiin kääntymään laskuun, hän sanoo.

Valistuksessa kuljetaan väärään suuntaan

Susannan poika oli ennen vakavaa rikostaan ja vankilaan jou-

tumista kuusi vuotta A-klinikan asiakkana.

- Hän yritti lopettaa monta kertaa. Poikani pääsi kahdesti vierotushoitoon ja kerran laitosjaksolle. Apua niistä ei ollut.

Susanna kertoo, että useiden yliannostusten ja päihdepsykoosivaiheiden jälkeen hän yritti saada poikaansa pakkohoitoon, mutta se osoittautui mahdottomaksi.

Tällä hetkellä Susannan poika on vankilassa päihdeettömällä osastolla ja opiskelee. Hänen mielestään huumevalistuksessa kuljetaan ihan väärään suuntaan.

- Esimerkiksi päihderiippuvuudesta kertovia EHYT ry:n ja Päihdelinkin nettisivuja selatesaan saa hyvän kuvan siitä, miten huumeita käytetään. Se näyttää melkein opastamiselta.

"Varhaisella puuttumisella ja asennekasvatuksella on huumeiden vastaisessa työssä merkittävä rooli."

- On hyvä huomata, että maissa, joissa on käyttöhuoneita, ei huumarikollisuus ole kuitenkaan vähentynyt, Mari Rantanen toteaa.

asennekasvatuksella on huumeiden vastaisessa työssä merkittävä rooli. Meillä on siirrytty pikemminkin neuvomaan, kuinka huumeita käytetään sen sijaan, että nuorille tulisi selväksi, kuinka vaarallinen aineiden mukana tuleva pimeä maailma on.

- Miten edes vanhempi voi selittää tämän lapselleen, jos eduskunnasta asti meuhkataan, että huumaussaineet eivät ole niin vaarallisia kuin annetaan ymmärtää?

Rantasen mielestä käyttöhuoneiden sijaan olisi tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että Suomessa on riittävästi hoitopaikkoja ja riittävän pitkät hoitoajat niille, jotka haluavat apua.

huumaussainepolitiikkaan on rantaunut ulkomailta keskustelurangaistavuuden poistamisesta.

- Tällä hetkellä Suomessakin pu-

hutaan esimerkiksi kannabiksen laillistamisesta. Keskustelu on tavallaan suora viesti nuorille, että huumeet eivät ole vaarallisia, hän

sanoo.

Hänen mukaansa käytön laillistaminen ei voi olla ratkaisu.

- Varhaisella puuttumisella ja

TEKSTI HELI-MARIA WIIK
KUVAT LEHTIKUVA, ISTOCK JA
PS ARKISTO

Huumeista vieroittaminen jäänyt taka-alalle

Susanna sanoo, että sivustojen alkuperäistarkoituksena eli huumeista vieroitus ja päihteiden haitoista kertominen on jäänyt taka-alalle.

- Huumaussainepolitiikkaan vaikuttaa myös se, että vain haittoja vähentämällä ylläpidetään tai kasvatetaan huumeriippuvuuden ja muiden käyttäjien määrää, ja se taas lisää tarvetta A-klinikan palvelujen kysynnälle sekä Irti Huumeista ry:n huumeiden käyttäjien vanhemmille kohdistetuille vertaistukipalveluille. Ja mitä enemmän

niillä on asiakkaita, sitä suuremmat ovat STEA:n avustukset.

Susannan mielestä järjestelmä on täysin riittämätön ja nurinkurinen.

- Korvaushoitoon päästäkseen moni aloittaa tai lisää opiaattien käyttöä, sillä hoitoa saadakseen

"Osa korvaushoidossa olevista käytännössä hakee ilmaiset opiaatit klinikalta."

on osoitettava tämän aineen riippuvuus säännöllisesti annetuilla huumeaseuloilla. Muuta korvaushoitohan yhteiskunnassamme ei ole.

Susanna viittaa muutaman vuoden takaiseen Lääkärilehdessä (1.3.2019) julkaistuun tutkimukseen, jossa havaittiin, että osa haittoja vähentävään korvaushoitoon pääs-

Narkomaanien läheiset eivät yleensä kannata käyttöhuoneita.

seistä käytti hoidon ohella muita päihteitä.

- Osa korvaushoidossa olevista siis käytännössä hakee ilmaiset opiaatit klinikalta ja jatkaa sekakäyttöä. Sen sijaan ne opiaattiriippuvaiset, jotka tähtäävät riippuvuudesta eroon pääsemiseen ja

joiden annoksia pienennetään tasaisesti muutaman vuoden aikana, ovat jopa onnistuneet tavoitteessaan.

TEKSTI HELI MARIA WIIK
KUVA LEHTIKUVA

Edunvalvonta- valtuutus kannattaa laatia etukäteen

Elämän yllättäviin käänteisiin on jokaisen meistä hyvä varautua edunvalvontavaltuutuksella. Jos joudut toimintakyvyttömäksi terveyden romahtamisen tai onnettomuuden seurauksena, edunvalvontavaltuutuksella varmistat sen, että voit nimetä itsellesi luotettavan henkilön hoitamaan talouttasi ja muita tärkeimpiä asioitasi, kun et enää kykene siihen itse.

Henkisen suorituskyvyn heikkenemiseen sairauten, onnettomuuden tai ikääntymisen seurauksena on mahdollista varautua edunvalvontavaltuutuksella. Edunvalvontavaltuutus on valtakirja, jonka antava henkilö (valtuuttaja) on määrännyt tulemaan voimaan siinä tapauksessa, että hän tulee itse kykenemättömäksi asioidensa hoitoon.

Edunvalvontavaltuutus siis varmistaa valtuuttajan tahdon ja itsemääräämisoikeuden toteutumisen myös silloin, kun henkilö ei enää itse pysty ilmaistamaan omaa tahtoaan.

Jokainen täysi-ikäinen voi tehdä

Valtuutus on ollut maailman sivu suomalaistenkin laajasti käyttämä oikeudellinen instrumentti, jolla valtuuttaja on voinut siirtää edustajalleen luvan erilaisten oikeustoimien tekemiseen valtuuttajan puolesta. Vuodesta 2007 saakka edunvalvontavaltuutuksen laatimista ja muotomääräyksiä on kuitenkin säädely erillisellä lailla edunvalvontavaltuutuksesta.

Edunvalvontavaltuutuksen suosio on kasvussa. Vuonna 2020 Digija väestötietovirasto vahvisti yli 4 600 edunvalvontavaltakirjaa, kun vielä vuonna 2015 vahvistettiin noin 1 500 valtakirjaa.

Edunvalvontavaltakirjan voi tehdä kuka tahansa täysi-ikäinen henkilö, joka pystyy ymmärtämään valtakirjan merkityksen.

Valtuutus voidaan rajata

Edunvalvontavaltuutuksella valtuuttaja voi oikeuttaa valtuutetun edustamaan valtuuttajaa tämän omaisuutta koskevilla ja muissa taloudellisissa asioissa. Valtuute-

tuksi kelpaa vain luonnollinen henkilö, joten valtuutetuksi ei voi määrätä esimerkiksi asianajotoimistoa.

Valtuuttaja voi nimetä myös toissijaisen henkilön eli varavaltuutetun, mikäli valtuutettu tulisi

estyneeksi hoitamaan tehtävänsä.

Sisällöltään valtuutus on - lain puitteissa - vapaamuotoinen. Valtuutus voi ensinnäkin koskea valtuuttajan omaisuutta tai taloudellisia asioita. Esimerkkejä ovat pankkitilin käyttö, huoneiston vuokraaminen tai valtuuttajan omaisuuden myyminen. Valtuutus voidaan kuitenkin rajata koskemaan vain jotain tiettyä oikeustoimea, asiaa tai omaisuutta.

Lisäksi valtuutus voi taloudellisten asioiden lisäksi kohdistua sellaisiin valtuuttajan henkilöä koskeviin asioihin, joiden merkitystä valtuuttaja ei kykene ymmärtämään sillä hetkellä, kun valtuutusta olisi käytettävä. Lähimmät esimerkit liittyvät valtuuttajan terveyteen sekä siihen, miten valtuuttajan terveyden- ja sairaanhoitoa tulisi mahdollisesti järjestellä.

Korostetusti henkilökohtaisia päätöksiä ei kuitenkaan voi ottaa valtuutuksen piiriin. Valtuutettu ei siten voi valtuuttajan puolesta antaa suostumusta avioliittoon tai lapseksiottamiseen, tunnustaa isyyttä, hyväksyä isyyden tunnustamista, tehdä tai peruuttaa testamenttia eikä edustaa valtuuttajaa

Sisällöltään
valtuutus on
- lain puitteissa
- vapaa-
muotoinen.

Edunvalvontavaltakirjan voi tehdä täysi-ikäinen henkilö, joka pystyy ymmärtämään valtakirjan merkityksen.

Edunvalvontavaltuutuksella valtuuttaja voi oikeuttaa valtuutetun edustamaan valtuuttajaa tämän omaisuutta koskevilla ja muissa taloudellisissa asioissa.

ttaa

Eduvalvontavaltuutus on jokaisen etu.

muissa vastaavasti henkilökohtaisissa asioissa.

Laaditaan samaan tapaan kuin testamentti

Eduvalvontavaltuutusvaltakirja laaditaan hieman samaan tapaan kuin testamentti. Valtuutuksen on oltava kirjallinen. Valtuuttajan on se henkilökohtaisesti allekirjoitettava kahden esteettömän todistajan samanaikaisesti läsnä ollessa, ja todistajat todistavat valtakirjan allekirjoituksillaan.

Kuten testamentissakin, todistajien tulee tietää, että kyse on eduvalvontavaltakirjasta, mutta valtuuttajan ei tarvitse kertoa todistajille valtuutuksen sisältöä.

Valtakirja tulee tehdä siten selkeästi, että siitä ilmenee valtuuttajan ja valtuutetun henkilöt, valtuuttamisen tarkoitus sekä yksilöidysti ne asiat, joissa valtuutettu tulee edustamaan valtuuttajaa siinä tapauksessa, että valtuuttaja tulee sairauden, hengen toiminnan häiriintymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi kykenemättömäksi huolehtimaan asioistaan.

Viranomaisen on vahvistettava valtuutus

Eduvalvontavaltuutus ei tule voimaan heti allekirjoituksen jälkeen, vaan vasta tilanteen niin vaatiessa, viranomaisen vahvistuksen jälkeen – valtuutushan on olemassa sitä varten, että valtuuttaja on menettänyt toimintakykynsä.

Valtuutusvaltakirja tulee voimaan holhousviranomaisen vahvistuksella, jonka vahvistuksen viranomainen tekee valtuutetun hakemuksesta. Hakemuksessa valtuutetun on samalla esitettävä alkuperäinen valtakirja sekä

lisäksi lääkärinlausunto tai vastaava luotettava selvitys osoittamaan, että edellytykset valtuutuksen vahvistamiselle ovat olemassa.

Eduvalvontavaltuutus voi jäädä tulematta voimaan, jos valtuutuksen antanut henkilö peruuttaa valtuutuksen omatoimisesti. Peruuttaminen edellyttää, että valtuuttaja ymmärtää peruuttamisen merkityksen.

Peruuttaminen toimitetaan siten, että valtuuttaja ottaa valtakirjan takaisin tai hävittää sen. Jos valtuuttaja antaa uuden eduvalvontavaltuutuksen, aikaisempi valtuutus katsotaan peruutetuksi siltä osin kuin uusi valtuutus sisältää sen kanssa ristiriitaisia määräyksiä.

Eduvalvontavaltuutus lakkaa myös tilanteessa, jossa valtuutettu itse ilmoittaa holhousviranomaiselle luopuvansa tehtävästä.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT LEHTIKUVA

MIKSI KANNATTAA TOIMIA?

Perussuomalaisten 1. varapuheenjohtaja, kansanedustaja, varatuomari Leena Meri työskenteli ennen eduskuntaa useita vuosia maistraatin palveluksessa henkilirjoittajana. Tuolloin Meren tehtäviin kuuluivat myös holhoustoimen eduvalvonta-asiat.

Leena Meri suosittelee eduvalvontavaltuutusta kaikille, koska valtuutuksella voi varmistaa, että valtuuttajan omat varat käytetään hänen omaksi edukseen tilanteen vaatiessa.

Olennaista tietää:

- Eduvalvontavaltuutuksessa voit suoraan itse määrätä henkilön, joka tulee hoitamaan asioitasi verrattuna yleiseen eduvalvojan määräämi-

seen. Valtuutuksen tekemällä viranomaisholhous vähenee.

- Eduvalvontavaltuutus ei menetelyä edellytä raskasta vuosikirjanpitoa, ellei valtuuttaja itse sel-

- Valtuutuksessa tai sen oheen liitettävissä määräyksissä voi antaa tarkentavia ohjeita, esimerkiksi toiveen oman asunnon myymisestä yksityisten hoitopalvelujen rahoittamiseksi.

- Valtuutus on tiukasti määrämuotoinen, joten valtuutusasiakirja kannattaa teettää asiantuntevalla henkilöllä muutovirheiden välttämiseksi.

Kike tunnustautuu koirahulluksi

Marskin ja Heron mamma valvoo eläinten etua kotona ja eduskunnassa

Kansanedustaja Ritva "Kike" Elomaa jakaa suuren kotitalonsa Maskussa kahden koiransa, Marskin ja Heron kanssa. Koirat ovat keskenään parhaita ystäviä isosta ikäerosta huolimatta. Pitkäkarvainen akita inu eli japaninpystykörva Marski on jo 11-vuotias. Kultainennoutaja nimeltään Hero on puolestaan vielä pentuvaiheessa, sillä ikää on vasta 11 kuukautta.

Koirat ovat **Kike Elomaa**lle erittäin rakkaita ja käytännössä perheenjäseniä, sillä Kike asuu nykyään kolmistaan koiriensa kanssa.

- **Marski** on tyyppillinen akita-koira, oman arvonsa tunteva, harmitseva "sydäntemurskaaja". Valitettavasti se hieman ontuu, koska muutama vuosi sitten se mursi jalkansa hypättyään ojan yli. Seurauksena jalka leikattiin, ja siinä oli myös kipsi puolisoista kuukautta.

Kike valittiin ensimmäisen kerran eduskuntaan kevään 2011 vaaleissa. Heti sen jälkeen Marski muutti Kiken kotiin, joten koira on ollut Kiken elämässä näihin päiviin saakka, kaikkien eduskuntavuosien aikana.

Viime vuoden lokakuussa Kiken edellinen akita-koira, nimeltään **Sylvi-Tuulikki**, menehtyi yllättäen, jolloin Kike jäi kahdestaan Marskin kanssa suureen kotitaloon. Viime vuosi oli Kikelle muutenkin raskas, sillä maaliskuussa 2021 pitkäaikainen aviomies **Kimmo Elomaa** menehtyi sairauskohtaukseen.

Joulukuussa Kike päätti hank-

kia Marskille kaverin, jolloin tuolloin vain muutaman kuukauden ikäinen **Hero** asettui taloksi juuri joulunpyhien alla.

- Hero on erittäin sosiaali-

nen ja iloinen koira, ja kova leikkimään. Talon pihalla se jaksaa loputtomiin hakea palloa ja tuoda takaisin, jos sille heittelee. Marski puolestaan ei enää viitsi innostua palloista, mutta se

mielellään osallistuu hyvähenkiisiin painiotteluihin Heron kanssa. Koirat alkavat olla jo fyysisesti melko samankokoisia, vaikka ikäero on niin suuri, Kike sanoo.

Lenkille useita kertoja päivässä

Molemmat koirat ovat liikunnallisia. Kotona ollessaan Kike sanoo käyvänsä koirien kanssa lenkillä jopa 3-4 kertaa päivässä.

- Yleensä teen muutaman kilometrin lenkkejä kerrallaan. Se on sopiva matka, ja koirat tykkäävät liikkua erilaisessa rytmissä. Marski vanhempana haluaa välillä pysähtyä matkalle, jäädä haistelemaan ja tutkimaan ympäristöä. Hero taas olisi samas-

Kike, Marski ja Hero ovat tuttu näky lenkipolulla.

sa ajassa tehnyt jo lenkin kahteen kertaan. Välillä joudunkin tekemään Heron kanssa kahdestaan ekstrakävelyjä, koska hänellä on näistä kahdesta enemmän "vauhti päällä".

Kiken koti sijaitsee maaseutualueella, joten asuinalue ja ympäristö luonnossa on koirille ihan teellinen. Taloa ympäröi suuri piha, josta osa on aidattu koirille sitä varten, että ne saavat juosta vapaana.

- Kotipihalta avautuu useita vaihtoehtoisia reittejä lenkeilyyn. Voimme lähteä kävelemään tielle, tai saatan valita reitin peltomaisemien varrelta. Koirat on lenkillä aina kytketty hihnaan, mutta pellon ohi kävellessä saatan välillä päästää ne juoksemaan vapaana. Koirat pysyvät kuitenkin

kin aina minua lähellä, mitä nyt Hero välillä tahtoo tehdä irtiottoja ja kipaista juoksemaan edelle.

Kike on huomannut, että kynnetty, mullalle käännetty pelto on Herolle mieluisaa juoksumattoa, joten peltolenkiltä usein palataankin suihkun kautta kotiin.

- Kesällä Hero myös rakastaa juosta veteen tai vesilätäköihin, Marski taas viihtyy paremmin kuivalla alustalla.

Lähipiiristä saa hoitoapua

Maakuntakansanedustajan tehtävä on liikkuvaa työtä. Kikelle kertyy vuosittain tuhansia ajokilometrejä Maskun-kodin ja Helsingin välillä sekä muualle Suomeen kulkeutuvilla matkoilla. Koirat yleensä jäävät työmatko-

"Kaikkiaan lähipiirissäni on 5-6 ihmistä, joita voin aina pyytää koiranhoitajaksi tarvittaessa."

Kike on erittäin huolissaan pentutehtailusta.

Marski on ollut Kikellä siitä lähtien, kun Kike valittiin eduskuntaan. Nyt Marskin mamma hakee jatkokautta.

jen ajaksi kotiin.

Kike on hyvillään siitä, että hänellä on ympärillään luotettava

verkosto läheisiä ja sukulaisia, joilla on mahdollisuus auttaa koirien hoidossa.

- Usein joudun vaiamaan sisartani ja hänen miestään. Molemmat ovat eläkkeellä, joten heillä on mahdollisuus tulla Maskuun siksi aikaa, kun itse olen toisaalla hoitamassa eduskunta-asioita. He jäävät taloon jopa useaksi päiväksi.

- Kaikkiaan lähipiirissäni on 5-6 ihmistä, joita voin aina pyytää koiranhoitajaksi tarvittaessa. Olen kiitollinen siitä, että tehtävä ei ole osoittautunut kenellekään

hankalaksi, vaan kaikki tulevat mielellään avuksi.

Mahdollisuuksien mukaan Kike

myös ottaa koirat auttoon mukaan lähtiessään vierailulle sukulaisen tai ystävien luokse, joiden perheissä on myös koiria.

- Joskus ajelen koirien kanssa 45 kilometrin päähän vanhaan lapsuudenkotiini. Nykyisin talossa asuu veljenpoikani. Hänen luonaan on keskiaasiankoira, joka on Heron ja Marskin hyvä leikkikaveri. Paikka on vanha maalaistalo, ja pihalla paljon tilaa. Siellä koirat saavat juosta ja leikkiä niin paljon, että jo kotimatalla molemmat koirat yleensä torkkuvat autossa. Uni mais-

Kike huomioi eläimet myös eduskuntatyössään.

haan lapsuudenkotiini. Nykyisin talossa asuu veljenpoikani. Hänen luonaan on keskiaasiankoira, joka on Heron ja Marskin hyvä leikkikaveri. Paikka on vanha maalaistalo, ja pihalla paljon tilaa. Siellä koirat saavat juosta ja leikkiä niin paljon, että jo kotimatalla molemmat koirat yleensä torkkuvat autossa. Uni mais-

tuu molemmille myös kotona pihaleikkipäivän jälkeen.

Vakuutukset kunnossa

Kuten useimmat koirat, myös Marski ja Hero ovat erittäin kiitneyttä omistajaansa, ja kotona ollessaan seuraavat Kikeä ja haluavat osallistua siihen, mitä emäntä tekee. Kike sanoo huolehtivansa tarkasti siitä, että molemmille koirille on tarjolla terveellistä ja monipuolista ruokaa.

- Tarjoan molemmille kotimaista kuivamuonaa ja lisäksi usein jotain tuoreemmasta lihasta valmistettua syötävää. Herolle tarjoan usein kanaa tai jauhelihaa, johon lisään raejuustoa tai esimerkiksi porkkanaraastetta. Marskille saatan joskus ostaa jopa lohta, johon lisään munankekruaisen tai tilkan öljyä, jotta keltuainen iho, turkki ja nivelet pysyvät kunnossa.

Koirat syövät myös kaupan koiranruokaa. Joskus Kike kuitenkin tekee itselleen lounaaksi jauheliha-riisipaistosta, josta voi tarjota koirillekin.

Koirien terveystarkastukset hoituvat kätevästi lähikaupungissa Raisiossa tai Turussa tutun eläinlääkärin luona. Kike on myös vakuuttanut molemmat isompien haavereiden varalta. Vaikka vakuutuksiin hupenee jokunen satanen vuodessa, Kike on katsonut sen parhaaksi vaihtoehdoksi.

Pentutehtailu huolestuttaa

Eläinrakas Kike puolustaa koi-

ria ja muitakin eläimiä myös parlamentaarisella tasolla.

Hän on esimerkiksi esittänyt lakimuutosta eläinsuojelulakiin siten, että eläimelle tarpeeton kipua, kärsimystä tai vahingon vaaraa aiheuttavien eläintenhoitolaiteiden ja aineiden valmistus, myynti, luovutus ja hallussapito kiellettäisiin.

Lisäksi hän on tehnyt esimerkiksi lakialoitteen, jossa ehdotetaan koirille pakollista rekisteröintiä ja tunnistusmerkintää, sekä toimenpidealoitteen niin ikään kissojen pakollisesta rekisteröinnistä ja tunnistusmerkinnästä.

Kike on erittäin huolissaan pentutehtailusta eli eläinten kasvatamisesta taloudellisen voiton maksimoimiseksi. Pentutehtailuun liittyy tyypillisesti eläinten pitämistä epäasiallisissa olosuhteissa huonolla ruokinnalla. Pentutehtailija ei useinkaan välitä eläinten terveydestä.

Tunnistusmerkintä ja rekisteröinti helpottaa esimerkiksi löytöeläinten päättymistä takaisin omistajilleen. Lisäksi se vaikeuttaa laitonta eläinkauppaa sekä vähentää eläintenpitoon liittyviä väärinkäytöksiä.

- Niin sanottu pentutehtailu on vakava ilmiö, johon puuttumiseen rekisteröintipakko toisi helpotusta. Merkitseminen on myös ennaltaehkäisevää eläinsuojelua, kun löytöeläimet saadaan tehokkaasti takaisin omistajilleen, Kike sanoo.

TEKSTI PS-TOIMITUS
KUVAT MATTI MATIKAINEN

**TUTUSTU
TOIMINTAAMME!**

PERUSSUOMALAINEN NAINEN

VAHVA, ISÄNMAALLINEN JA ROHKEA!

Teemme työtä yhteiskunnan heikompien puolustamiseksi.

**Meille tärkeää on turvallisuus, tasa-arvo,
sananvapaus ja osallisuus.**

Huolehditaan perheistä ja yksinäisistä.

Kotimaisuus ja omavaraisuus kunniaan.

Omaishoitoon lisää tukea.

Perussuomalaiset Naiset ry
perusnaiset.perussuomalaiset.fi